Ի. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5159 — ՅՈՒՆՈՒԱՐ 21/3 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 1903 — ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ — 5 ՉԻԼԴԱՏԻ 1320 — Ի. ՏԱՐԻ. ԹԻՒ 5159

درعلیه‌ده غلطه‌ده «آره‌ولك» غزه‌ته‌سی اداره‌خانه‌سنه

Նամակ կամ որեւէ գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ՊՈԼԻՍ, Ղալաթիա, Քամանցօ փողոց Թիւ 8

Les Annonces sont reçues
à la Direction du Journal "ARÉVELK,,
Galata, CONSTANTINOPLE

20 ՓԱՐԱ 20

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ
ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար	տարեկան	140 ղրշ.
» » » »	վեցամսեայ	70 »
» » » »	եռամսեայ	40 »
Օտար երկիրներու համար	տարեկան	40 Ֆրք.
» » »	վեցամսեայ	20 »

Դրամի փոխարէն փոստային փուլ կ'ընդունուի, 115 ղրուշի փուլը 100 ղրուշի հաշուով:
Տեղական Թղթատարի ծախքը բաժանորդաց կը վերաբերի:

Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն:

20 ՓԱՐԱ 20

ԲԵՐԱՅԻ ԱՐՀԵՍՏԱՆՈՑԸ

Աղքատխնամէն եւաքը՝ Բերայի Արհեստագիտական վարժարանը ունեցաւ իր անդրանիկ չրջանաւարտուհիներուն վկայականի բաշխման հանդէսը, որուն նկարագրութիւնը հրատարակուեցաւ երէկ։

Երբ, անցեալ տարի, նոր կազմակերպուած էր այս հաստատութիւնը՝ նախկին Արհեստանոցի երեք յաղողակ աշակերտուհիներու նախաձեռնութեամբ (Տիկին Դ. Նիկողոսեան, Օր. Աշխէն Դագամաճեան եւ Օր. Վերգինէ Տօլապեան) ու անոնց տեսչութեան ներքեւ, այցելութեան մը տպաւորութիւնը գրեցինք այս էջերուն մէջ, ա՛յ միայն իբրեւ քաջալերութիւն մը այս չատ հաճոյանալի ներով սկսուած օգտակար գործին, այլ մանաւանդ դայն ծանօթացնելու համար հարուստ եւ միշակ դասակարգի հայ ընտանիքներուն։— Առաջիններուն՝ որպէս զի իրենց չրջագիտեսի ու յարակից պէտքերու պատասխութեան գտնէ մէկ մասին յանձնարարութիւնները այս նորահաստատ արհեստանոցին ընել յօժարին. եւ վերջիններուն՝ որպէս զի իրենց դեռատի աղջիկները տունը նստեցնելու տեղ՝ հոն աշակերտութեան ղրկեն, կար ու ձեւ, ասեղնագործութիւն եւ այլն սորվելու համար, —ինչ որ թէեւ դրամագիտին տեղը չի կրնար բռնել մեր արդի ընկերային բարքերուն ու սովորոյթներուն մէջտեղ, բայց գէթ ոսկի ապարանքան մըն է, հիներուն խօսքովը։

Կիրակիի հանդէսին մէջ կարդացուած տեղեկագրէն կ'երեւայ թէ այս երկու բաղձանքներէն առաջինը աւելի գոհացում գտած է քան վերջինը. վասն զի Արհեստագիտական վարժարանը իր առաջին տարեշրջանին մէջ բաւական թուով յանձնարարութիւններ ստացած է, մասնաւորապէս օժիտներու պատրաստութեան, մինչդեռ՝ աշակերտուհիներուն թիւը ո՛չ իսկ 40ի կրցած է բարձրանալ։ Ուրեմն Բերայի ունեւոր ընտանիքները աւելի համակրութեամբ վերաբերուած են այս հաստատութեան նկատմամբ՝ քան միշակ դասակարգը որ պզտիկ զոհողութեամբ մը պիտի կրնար իր աղջիկներուն ձեռարուեստ սորվեցնել տալ հոն։ «Գործ կայ՝ բայց գործող չկայ» կ'ըսէ տիկին Նիկողոսեան, ցաւած չեշտով մը յայտարարելով որ այսօրուան տեսնուած առիւնքը համեմատական է աշակերտուհիներու թիւին, որ եթէ 100–150 եղած ըլլար՝ ի հարկէ աւելի չատ գործ պիտի արտադրուէր եւ վարժարանին արհեստական եւ ուսումնական վիճակը աւելի փայլուն եղած պիտի ըլլար։

Կը մաղթենք որ յառաջիկայ տարի իրագործուի այս փափագը, եւ ասոր համար պէտք չկայ, կարծենք, կրկնելու աղջկանց արհեստագիտական կրթութեան ի նպաստ այնքան անգամներ պարզուած տեսութիւնները։ Արհեստանոց յաճախող յոյն աղջիկները, Բերայի մէջ, անագին թիւ մը կը կազմեն. առտու մը կանուխ ուշադրութիւն ըրէք անոնց, եւ պիտի տեսնէք որ ինչ բազմութիւն մը կը կազմեն, մայթին վրայ։ Խումբ խումբ երթալով՝ մէկ մասը դէպ ի իրենց արհեստագիտական դպրոցը եւ մէկ մասը դէպ ի վաճառատանց կից հաստատուած արհեստանոցները։ Այդ աղջիկները բոլորն ալ աղքատի զաւակներ չեն. ծնողք ունին, ապրուստնին ապահովուած է, բայց ապագայ մը կը պատրաստեն իրենց՝ ձեռարուեստով։ Այս օրինակը գոնէ ազդելու էր մերիններուն վրայ։ Հմայեակ Սրբազան չատ լաւ չեշտեց, իր բանախօսութեան մէջ, սա պարագան՝ թէ մեր մայրերն ալ, հին ժամանակները, ձեռարուեստով կը մնուցանէին իրենց զաւկները։ Իրա՛ւ, անոնց ձեռարուեստը հիմակուաններուն չէր նմաներ, բայց կը համապատասխաներ օրուան կանացի պէտքերուն ու ճաշակներուն,— օյա, տիվալ եւ այլն,— որոնց վրայ աչքի լոյս կը թափէին իրենց տունին անկիւնը, համեստ գումար մը վաստկելու համար։ Հիմակ ալ, Պոլսոյ զանազան թաղերուն մէջ, փոքր թիւ մը չեն կազմեր՝ ձեռագործով ապրող հայ ընտանիքները. բայց խնդիրը արհեստագիտական դասընթացքի մը հետեւելուն վրայ է՝ Բերայի այն աղջիկներուն համար որոնց ծնողքը բարեկեցիկ վիճակ մը չունին։ Արհեստանոցը անոնց աշխատութիւն ալ կը հայթայթէ, քիչ ժամանակուան մէջ, գործնական մըտածումով մը այնպէս ծրագիր մը պատրաստած ըլլալով որ իւրաքանչիւր աշակերտուհի տարի մը միայն, այսինքն մէկ չրջանի սեւեռութեան միջոցին, ձեռագործական ալիսատութեանց մէկ ճիւղին հետեւելէ եւ անոր մէջ բաւական վարժութիւն ու յաջողութիւն ստանալէ ետքը՝ կրնայ յաջորդ երկու չրջաններուն մէջ հետզհետէ ուրիշ ճիւղերու ալ հետեւիլ, եթէ ուզէ։

Կը շնորհաւորենք Արհեստագիտական վարժարանի Տիկին տեսչուհին իր երկու գործակից Օրիորդներուն հետ՝ ինքնաշխատութեամբ իրագործած ըլլալնուն համար այդ հաստատութեան վերաբացման խոչեալը։

Տ. Ա.

ՁԱՄԲՈՒ ՆՕԹԵՐ

ՄԱՐԶՈՒԱՆԴ-ԱՄԱՍԻԱ

Ցուլիսի արեւը հորիզոնէն հազիւ թիզ մը բարձրացած՝ կառապանին տունը կը վազեմ. ձիերուն կերը դեռ նոր առած է, կը բարկանամ, որու հոգ, ան կը տընաբնայ եւ կը սկսի անիւները իւղել. համբերութիւնս կը հատնի. Ցաւոր աղբար իր սովորական դանդաղութեամբ կը պատասխանէ. «Բարեկամ, եալ վար, գըլ վար, նէ՛ էվէճէք իշ վար,»—«համբերէ՛, առանց իւղելու ի՛նչպէս կրնամ ճամբայ ելլել.» իրաւունք ունի, կը համակերպիմ. ժամ մըն ալ կ'անցնի. սոսկալի տաքն ալ սկսած է, շապկս մարմինս կը փակչի, ա՛լ չի քաշուիր. կը խենթենամ, ան կը խնդայ, ապտակ մը իջեցնելս կուգայ, կը պոռա՛մ դիւային ջրքիշով մը. կը լծէ ձիանը. ՀՖ... վերջապէս կառքին մէջ եմ, փառք քեզ, Աստուա՛ծ...։

Երկու օր առաջ տեղացած առատ անձրեւին պատճառով՝ անուշ զովութիւն մը կը տիրէ՝ հակառակ կիզիչ արեւուն. խրճուղին ալ ուշաւոր պէս մաքուր, փոշիի նմաններու մէջ խեղդուելու երկիւղ բնաւ չկայ։

Կէս ժամ ետք կառքը կը կենայ Զարխախան Ս. Աստուածածնի վանքին առջեւ։ Հոգեկոյս Զաքարիա վարդապետը միտքս կ'իյնայ... ծիծաղս չեմ կրնար բռնել... ա՜խ, այն ծիծաղաշարժ պատմութիւնը... թերեւս օր մը Արեւելքի ընթերցողներն ալ ըմբոյշնեն դայն. հաւատացէ՛ք, եթէ նոյն իսկ գիւղը՝ քնացած պահերնուդ միտքերնիդ իյնայ՝ չէք կրնար չխնդալ, անկարելի է։

Իր Ջանքովը, իր ձեռքովը մեկուած 3000է աւելի կաղամախի թաւուտքին մէջ կը շրջի Նիկողոս վարդապետ. կաղամախի պուրակ, անկարեւոր եւ աննշան բան մը համարուի թերեւս. սակայն անկէ աւելի հաստութաբեր բան հազուադիւտ է, կրնամ ըսել։ Երեք հաղար կաղամախի, 15–20 տարի յետոյ, առնուազն 1500 ոսկիի կլորիկ գումար մը կ'ապահովէ։ Երանի՜ թէ վանքին 250 տեղական (2000 գրիւ՝ Պոլսոյ) գրիւ հունտ առնող հողերը պէտք եղածին պէս մշակուէին, անպատճառ, մինչեւ հիմա սոսկ երեւակայուած արդիւնքին կրկինը, եռապտիկը կուտային։ Կը յուսանք, սակայն թէ օր մը, մօտաւոր ապագայի մէջ, հերկելու, սերմանելու, հնձելու եւ կասելու նոր դրութիւն։

Բարեկամի մը տունը կ'օթեւանիմ այն գիշերը։ Քաղաքը խոր հովի մը մէջ չինուած ըլլալուն՝ բնաւ չենթարկուիր Մարզուանի բուռն հովերուն խօլ քմահաճոյքին։ Տավշան Տաղիէն փչող անանց կատաղի բորեասը՝ վարսագեղ եւ ուռճալիր ծառերու գլուխէն պինդ բռնած՝ կը փորձէ թէ արդեօք արմատները խորապէս հաստատուած են թէ երեսի՛կ։ Հո՛ն, այդ պաշտպանուած ձորա Ռէյիկ գիրկը, թեթեւ սիւք մը իր նուրբ, թաւշապատ թեւիկը հազիւ կը քսէ քրանթոր ճակտիդ՝ եւ անուշ, հաղիւ լսելի սոյլով մը կ'անցնի օրորուն։ Վերը, անամպ երկինքէն կախուած կանթեղները, վարը՝ գետերքին վրայ փալփլող լապտերները, ու ժայռերուն կուչը, խոտերու ներքեւ տուկայծ պլ լուն կայծռիկները մանաւոր հրապոյր մը կ'աւելցնեն քաղաքին վրայ՝ որ, հիմա, յոգնած՝ իր չիք միւսիւի ցորեկուան խայտանքէն ու նաղանքէն՝ կը մրափէ նոյն յաւերժական պարիկներու ոտքին տակ։

Հուսա հունա կը լսուի չրղրթմամի (տեղական սրինգ մը, Ամասիացիներուն սիրելի) մելանուշ ձայնը՝ որ կ'արձագանգուի հանդիպակաց քառեակ ժայռերէն. ջրափներուն միօրինակ բայց ներդաշնակ համերգը եւ Իրիսի խուլ մրմունջը քընաբեր օրօր մը կ'ըլլան ինծի, խոնջ ուղեւորիս, ու կը նիրհեմ անուշիկ...։

Մարզուան Ա. Կ. ԿԻԼԻՊԷՆԿԵԱՆ
(Մնացեալը յաջորդով)

ԳԱՒԱՌԱՅԻՆ ՔՐՈՆԻԿ

ՄԱՀ Պ. ԱՐՇԱԿ ԲՐԱՎԱՏԱԼԻ

ՌՈՏՈՍԹՕ, 18 Յուն.

Երէկ կատարուեցաւ յուղարկաւորութեան տխուր հանդէսը Պ. Արշակ Յ. Բրավատալեանի։ Հանգուցեալը՝ հազիւ 25 տարին լրացուցած՝ փայլուն ապագայ խոստացող երիտասարդ մըն էր. ուստի կ'արժէ Արեւելքի ընթերցողներուն հակիրճօրէն ներկայացնել այդ անհետացող դէմքը։

Ուսումնատենչիկ պարոնը՝ ընկերական Ռոտոսթոցի, տեղւոյս վարժարանին մէջ սկսաւ իր նախակրթութիւնը. իրեն ուսուցիչներէն ըլլալով՝ առիթ ունեցայ իր մտաւոր արթնութիւնը մօտէն դիտելու. բայց Ռոտոսթօ չէր կրնար գոհացում տալ իրուսումնատենչիա փաքներուն. ուստի 1–2 տարի ալ Պարտիզակի բողոքականներու վարժարանը յաճախեց, սակայն, որչափ կը յիշենք, չկրցաւ, չուզեց այնտեղ չրջանաւարտ ըլլալ, խորհելով անչուշտ որ այդ վարժարանը չէր կրնար յագեցնել իր հետզհետէ աճող պապակը։ Պարտիզակէն Ռոտոսթօ վերադարձին՝ թախանձեց իր ծնողքին որ հաճութիւն տան իրեն Եւրոպա երթալու. ծնողքը նիւթապէս հաստատ վիճակի մէջ գտնուելով հանդերձ՝ հարկ եղած զոհողութիւնն ըրաւ ամական թոշակ մը յատկացնելով անոր եւ պատանին Արշակ՝ յուսով բարիդ հասած՝ Սորպոնի կ'աշակերտէր. չուրջ տարիուկէս շարունակեց իր ուսանողութիւնը ֆրանսական ոստանին մէջ՝ ուր նիւթական աջակցութիւն ալ կրցաւ գտնել։ Բարիզէն վերադարձին՝ ուսուցչական ասպարէզին հետեւեցաւ եւ Մաղնիսայի վարժարանին մէջ պաշտօն ստանձնեց ողբացեալ Գրիգոր Շահնեանի տեսչութեան տակ. իր յաջողութիւնները, մասնէն թէ հեռուէն, ուրախութեամբ կը դիտէինք։ Շահնեան առիթ ունեցած էր գնահատելու իր կարողութիւնները. այդ միջոցին կ'աշխատակցէր Արեւելքի. իր մէկ քանի յօդուածները—չատ անգամ քընադատական ոճով մը գրուած—ախորժով կարդացուեցան. ասիկա առաջին քայլն էր իր ինքնամփոփումին ու յաղողութեանց եւ վերջինը պիտի ըլլայ եղեր միանգամայն։ Իր առողջական վիճակը չէր յարմարեր դժբաղդաբար իր ընդգրկած դժուարին արուեստին, որ ամէն բանէ առաջ առողջ կազմ եւ զօրաւոր թոք կը պահանջէ. այսպէս առողջութիւնը հետզհետէ խանգարուեցաւ. վերջապէս դպրոցական անցեալ տարեշրջանին մէջ հրաժեշտ տալով ուսուցչական եւ գրական կրկին ասպարէզներուն, իր ծնողքին քով քաշուեցաւ նախ Զարյու՝ որուն խստամքեր կլիման նպաստաւոր չէր իր խախտուած կազմութեան եւ ապա քանի մը ամիսներէ ի վեր Ռոտոսթօ. հակառակ բժշկական դարմաններու եւ ծնողական գուրգուրանքին ու անձնուիրութեան՝ չկրցաւ ճողոպրիլ անողոք հիւանդութենէն, որ իր աւերները կը դրոծէ ամէնէն առոյգ հասակներու մէջ իսկ եւ ուր ուրեմն իր մահկանացուն կնքեց երէկ՝ յաւիտենապէս միանալով իր ողբացեալ տեսչին՝ Շահնեանի։ Այս քանի մը տողերուն հետ՝ նուիրուած իր յիշատակին, մեր ցաւակցութիւնը կը յայտնենք իր անմխիթար ծնողքին։

Տ. ՊԱՂՏԻԿԵԱՆ

ՀԵՐՔՈՒՄ ԹԷ ԻՆՔՆԱԳՈՎՈՒԹԻՒՆ

Մարդիկ կան, որոնք հանրային գործի մը մասին եղած քննադատութեանց դէմ, ինքզինքին պաշտպանել կարելով, չեն գիտեր թէ, իրենց դրութեամբը, անդիսակցաբար աւելի տեղի տուած կ'ըլլան, փափկանկատութեան համար զանց առնուած կարգ մը իրողութիւններ մէջտեղ հանելու։

Ահա անոնցմէ մէկն է Արեւելքի 5110 թուոյն մէջ երեւցած «Թղթակցութիւն թէ խծբծանք» վերնագրով յօդուածագիրը, որ իր կարգին, առանց զգալու ինքզինքը դատապարտած կ'ըլլայ 5092 թուոյն մէջ հրատարակուած իմ գրութիւնս հերքած կամ անոր պատասխանած կարծելով։

Ըստ իս, հարկ չկայ տեսնելի վերը յիշուած յօդուածին հերքմանը պատասխանել, եթէ հերքողը դուրսէն մէկը ըլլար։ Բայց քանի որ ինքդդ նիւթ Ուսումն. Խորհուրդի անդամներէն մէկն է յօդուածագիրը, եւ հերքումի տեղ, ամբողջ գրութեան մէջ, պարզապէս ինքնագովութիւն կը տեսնեմ, քօղազերծ պիտի ընեմ իր ստաչապանած կէտերը։

Ներեան էֆէնտի, կ'ըսէք թէ, արդի Ուսումնական Խորհուրդի պաշտօնավարութենէն առաջ, դպրոցը անկարող ու ապիկար ուսուցիչներու յանձնուած է։ Շա՛տ լաւ, անցեալ տարուայ ուսուցիչ եւ ուսուցչուհիները եթէ անկարող էին, ինչո՞ւ համար իրենց հրաժարականները անակնկալի կը բերէ ձեզ՝ ճգնաժամային վայրկեանին, քանի որ դուք երբեք մը տարրութիւն իսկ չէք ունեցեր ուսուցչական խումբը բարեփոխելու։ Անչուշտ ուսուցչական խումբէն դուք զոհ մը նացեր էք որ մինչեւ արձակուրդի վերջերը ձեր կողմէ չեն հրաժարեցուած։ Եւ կ'ուզէք անոնց ճկատումը հասկնալ, բան մը որ առանձին կը բաւէ ջրելու ձեր պաշտպանողականը. եթէ զժգոհ էիք, ինչո՞ւ հրաժարելու նկատումին կ'ուզէք հասկնալ։ Սա ալ յայտնենք թէ անոնց նկատումին պատճառը ուրիշ բան չէր, եթէ ոչ ձեր անտարբերութիւնը։

Մեր դրութեանց մէջ երբեք արդի ուսուցչական խումբին նպաստաւոր ո եւ է քննադատական տող մը չունէինք. ինչ՞ն թելադրուած ուրեմն կ'ելլէք կարգ մը գովեսաներ կը չռայլէք։ Դուք ինչ գիտէք կամ ի՞նչ չուտ չափեցիք անոնց կարողութիւնը։ Մի՞թէ Պէրպէրեանի չրջանաւարտ մը ըլլալէն եւ կամ ձեռքը վկայական մը ունենալէն մէկուն արժանիքը դատել պէտք է։ Դաւառներու անկիւնները, քանիներ կան որոնք իբր վկայական թուղթի կտոր մը անգամ չունին իրենց ձեռքը, բայց իրենց հմտութեամբ վկայական ունեցողները կը գերազանցեն։ Ասոր հետ մէկտեղ մենք ըսել չենք ուզեր թէ ներկայ ուսուցիչները անկարողներ են, եւ ոչ ալ այժմէն, զոմասանքներով միասին մեր վճիռը կոնանք տալ։ Տարեկան քննութիւնները թող վճռեն, վեր հանեն իրենց կարողութիւնը։ Արդէն ձեր սովորութիւնը չէ՞ նորեկները գովեսաներու զենիթը բարձրացնել յետոյ անմիջապէս քննադատութեանց, պարսաւանքներու տակ ճզմել, որուն համար փանցուցիք նախորդ վարժուհին Օր. Դերձակեանը՝ որու կարողութենէն վիրաւոր Մարզուան, մեր լսածին նայելով։

Թերուս եւ սկսնակ ուսուցիչներու տեղ երկու կարող պաշտօնեաներ վարձելու համար կը պարծենաք։ Դուք եւ Ուսում. Խորհուրդը չէ՞ք որ միաձայն հաւանութեամբ որոշեցիք աղջկանց վարժարանին մէջ օգնականներ կարգել՝ մէկ մէկ ոսկի ամսաթոշակ որոշելով, բայց Թաղ. Խորհուրդը կէս ոսկիի իջեցնելուն համար չընդունուեցան։ Եթէ առանց կէս ոսկի ամսականով մնալը ընդունէին, թերուս չպիտի ըլլային, այնպէս չէ՞։ Քանի որ սկսնակներ էին, ինչո՞ւ համար դուք վարձել որոշեցիք։ Ատանը ձեր այս տարուան չրջանաւարտուհիներն էին, որով գիտէիք կարողութիւնին ալ։ Ահա երկրորդ հարցաքննութիւնն մըն ալ։ Կ'առաջարկէք որ ձեր նիստերուն ներկայ գտնուինք, առանց ներկայ գտնուելու մենք գիտենք թէ ինչ կ'անցնի կը դառնայ հոն, թէ ինչով կը զբաղուի կամ ինչ կը ծեծուի ձեր սեղանին վրայ։ Ձեր լսելիք անուանած նիստերուն արդիւնքը չէ՞ մի որ երկու տարբեր նիկողոսեաններու անունները իրարու հետ չփոխած ըլլալով չորոչուածը բերել տրուած է պատմելու։ Ձեր ո՞ր նիստին մէջ թեմերու վարժարաններով զբաղած ու օգտակար եղան էք անոնց։ Թեմերու հետ լոկ թղթակցութիւնը կը բաւէ՞ բարւոքելու անոնց կրթական վիճակը։ Կրնա՞ք ըսել թէ, թեմերու վարժարաններէն իւրաքանչիւրին մէջ քանի՞ աշակերտ կամ դասատու կան եւ ինչ պիտակ ունին։ Զարշամպայի գիւղերուն ո՞ր դպրոցներուն հատ մը դասատու ղրկելու բարեգործարութիւնը ունեցաք եւ կամ նոյն իսկ պէտքերնին հարցուցիք։ Անցեալ յունուարէն ասդին՝ չաբաթը անգամ մը նիստ կ'ընէք. ինչ բրիք, եթէ ոչ նախորդ առժամանակեայ Թաղ. Խորհուրդին դէմ կոիւներու չարք մը յարուցանել։ Եւ ելեր կը գովուիք թէ, այդ Թաղ. Խորհուրդին եւ անոր հետեւորդ հոգաբարձութեան միասին հրաժարելովը կրկնակ պարտաւորութիւններ ծանրացած էին Ուսումն. Խորհուրդին վրայ։ Այդ հոգաբարձութիւն ըսանելիք չարթեան մը համար ընտրուած էր, հանդէսին իբր կազմակերպիչ մարմին մը եւ ոչ թէ տարուան սիրելը ընտրուած, որպէս զի հրաժարելովը անոր պարտականութիւնն ալ ձեր վրան ծանրացած ըլլայ։ Թաղ. Խորհուրդի, Ուսմ. Խորհուրդը չէ՞ր անոր հետ կապակցողը, որպէս զի ազատ թողուն ձեզ ու բանի մը չմասնուին։ Ինչպէս ուրեմն կրկնակ պարտաւորութիւններ ծանրացած կ'ըլլան ձեր ուսը։

Դեռ մի՛ կարծէք թէ ձեր անթերի նիստերուն վրայ ըսելիքնիս վերջացած է։ Կրկնած ենք եւ կը կրկնենք թէ Ուսումնական Խորհուրդը իր յանձնառութեանցը մէջ անիրաւ գտնուելուն համար առաջին երեք ամիսները պարապ դացած են, թէեւ ատոր հակառակը կը պնդէք։ Արդի Թաղ. Խորհուրդի ատենապետ Լ.Քէլնին չէ՞ր որ նոյեմբերի մէջ պոռացողը թէ, ամիսները կը սահին, ամսականները կը վճարուին, բայց դեռ դպրոցը ո՛չ ժամանակացոյց ունի եւ ոչ ալ կանոնաւոր դասաւանդութեանց սկսած է։

Գալով Մանկապարտէզի խնդրին, կարծեմ չէք կրնար ուրանալ թէ Ուսումնական Խորհուրդը վերջնականապէս որոշուցանէր՝ իր զինուորականի համբաւով։ Իր մարդոց ուրախութիւնն էր իրեն համար մնալիք։

Մարթէն կոմսուհին ուզած էր որ Տէչարթիր ալ իր կարծիքը յայտնէ։ Բայց անիկա չուզեց յայտնել եւ տեսակ կը սոսկումով ըսաւ.

—Դիտե՞ք երեք Օղակներու առածը, ըսաւ Շմոլ, որ բորթուկէզի Հրեայի մը վսեմ ներշնչումն է։

Կարէն, չնորհաւորելով հանդերձ Բօլ Վէնսը՝ իր փայլուն բարատոքին համար, ցաւ կը յայտնէր որ միաքը այդպէս աղդեցութիւն ունենայ՝ ի հեծուկս բարոյականի եւ արդարութեան։

—Սկզբունք մը կայ ըսաւ. մարդիկ պէտք չէ դատել իրենց գործերէն։

—Գալով կիներուն, անո՞նք ալ իրենց գործերէն կը դատէք, հարցուց Մէնիավին դքսուհին։ Ինչպէ՞ս կրնաք գիտնալ անոնց ըրածները։

(Շարունակելի)

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (15)

ԱՆԱԹՈԼ ՖՐԱՆՍ

ԿԱՐՄԻՐ ՇՈՒՇԱՆԸ

Դ.

Բայց Բօլ Վէնս առաջ տարաւ իր խօսքը.

—Այդ անձնաւորութիւնը բուռն էր ու թեթեւ, եւ այդ պատճառաւ իսկ խորապէս մարդասէր։ Ըսել կ'ուզեմ թէ ամենուն նման էր։ Եղական ուժով մը հետապնդեցաւ այն ամէն բանի, զոր կը գնահատեն եւ կը տենչեն միայն առ հասարակ ամէն մարդիկ։ Նոյն ինքն ունեցաւ այն պատրանքները՝ զորս կ'ընձեռէր ժողովրդեան։ Ատիկա եղաւ իր զօրութիւնը եւ տկարութիւնը, ինչպէս նաեւ իր դեղեցկութիւնը։ Անիկա կը հաւատար փառքի։ Կեանքի եւ աչխարհի վրայ այնպէս կը խորհէր, ինչպէս իր կրթատիչներն մէկը կը խորհէր։ Անիկա միշտ պահեց այն լրջաբարոյ աղայամտութիւնը, որ հաճոյք կը զդայ թմբուկներու եւ թուրերու խաղերէ, ինչպէս նաեւ այն անմեղութիւնը՝ որ բարի զինուորականներուն յատուկ է։ Անկեղծօրէն կը յարգէր զօրութիւնը։ Մարդոց մարդը, մարդկային միսին միսը եղաւ։ Զունեցաւ մտածում մը՝ որ գործ մը չըլլար, եւ իր բոլոր գործերը մեծ ու հասարակ եղան։ Այդ հասարակ մեծութիւնն է որ հերոսներ առաջ կը բերէ։ Ուաթերլոյի պարտեալը կատարեալ հերոս մըն է։ Իր ուղեղը բնաւ չդերազանցեց իր ձեռքը, այն փոքր ու աղէտոր ձեռքը՝ որ չատ բան ջախջախեց։ Վայրկեան մը իսկ հոգ չըրաւ իր չհասած բանին։

—Ուրեմն, ըսաւ Կարէն, ձեր խօսքին նայելով, մտաւորական հանճար մը չէ ան։ Ձեր կարծիքէն եմ։

—Ապահովաբար, ըսաւ Բօլ Վէնս, քաղաքային ու զինուորական ասպարէզին մէջ փայլուն կերպով յաջողնատիչներէ

չած էր զատ չէնք վարձել։ Մենք օր ըստ օրէ յետաձգուելը տեսնելով՝ քանի մը անգամներ չեչտեցինք կամ աւելի ճիշտը ըսելով լիչեցուցինք ձեզի։ Այսպէս ուրեմն լիչեցնելով մի՛ դէպ մը գործած եղանք որ ելեր տեսակ մը արդարացում ալ կը գտնէք՝ տրամադրելի տուն չի կար, եւն. ըսելով։ Տրամադրելի տուն կար, բայց դուք չուզեցիք խնայողութեան համար։

Սամսոն ԹՊԹԱԿԻՑ

ՃՈՂԱՊԱԿԸ

(ՆՈՐԱՎԷՊ)

(Շար. երէկի թիւէն եւ վերջ)

Բոլքայէն յետոյ սրահներուն մէջ թեւ թեւի պտտեցանք քիչ մը. այնուհետեւ դէպի չքաւորանոց ուղղեցինք մեր քայլերը։ Օ՜հ ինչ սրտագրաւ ազնիկ մըն Աստուած իմ...կը ծիծաղէր, կը խօսէր, չատ անկեղծ կերպով կը վարուէր. անոր ընթացքին, բնաւորութեան, խօսքերուն հանդէպ անհցուն տարփանք մը ու համակրանք մը զգացի։

Երբ սրահը վերադարձայ, նուագախումբ մը մաղուրքա մը կ'ածէր։ Բլէռ թեւս էր տակաւին։ Այլեւս գիտէի անոր անունը. այո՛, Բլէռ կը կոչուէր այս հրաշագեղ օրիորդը։ Դարձեալ խանդավառօրէն սկսանք պարել միասին։ Օ՜հ, ո՛րչափ երջանիկ էի։ Դեղանի Բլէռին գանգրագեղ մազերը մերթ ընդ մերթ կը շոյէին ճակատս, ու ես կը զգայի թէ հոգիս կը դողդղար։ Վայրկեան առ վայրկեան, աւելի սիրուն, աւելի անկեղծ, աւելի գեղահրապոյր կը գտնէի։

Այս միջոցին, տարէց պարոն մը մօտենալով ինծի, ըսա՛ւ.

—Պարոն, ձեր դրպանէն բան մը ինկաւ. վե՛ր առէք...։

Այո՛, չողակնեայ գինդն ինկած էր գրպանէս։ Մուեցայ դեռնէն վեր առի։

—Շնորհակալ եմ, պա՛րոն, պատասխանեցէ յետոյ, նորէն սկսայ պարել։

Մաղուրքայէն յետոյ, վալս մը, այնուհետեւ բատը բաղինէօռ պարեցինք։ Բլէռ թեւս էր տակաւին։ Ցորչափ անոր հետ միասին կը գտնուէի, սկսած էի մոռնալ աշխարհը։ Աչքերս անկէ զատ ոչինչ կը տեսնէին։

Այս պահուն, բազմաթիւ մարդիկ խմբուած էին իմ չուրջս։ Եւ այս բանը չէի դիտեր իսկ։

Բլէռ յանկարծ ըսաւ.

—Արդեօք ո՞ւր գնաց հայրս։

—Ձեր հա՛յրը, օրիորդ, պատասխանեցի իսկոյն, եթէ կ'ուզէք, միասին փընտռենք։

—Այո՛, փնտռե՛նք.. մանաւանդ թէ պէտք է որ ճանչնաք զինքը. վասն զի քիչ մը առաջ ձեր բան մը ձգած ըլլալը ձեզ իմացնողը հայրս էր։

Պարը թողելով մինչ կը սկսէինք փընտռել, սրահներուն դռները գացուեցան։ Տարէց մարդ մը կը յաճախար դէպի մեզ։ Իր քով կը դտնուէր ոստիկանութեան գործակալ մը։ Այս տարէց մարդն էր Բլէռի հայրը։ Ոստիկանութեան գործակալին ցոյց տալով զիս ըսաւ.

—«Այո՛, ահա գող մըն է ասս, պարոն, այս մասին կասկած չունիմ բնաւ... Թիչ մը առաջ տեսած էի անոր բաճկոնին գրպանէն չողակնեայ գինդ մը իմնալը։ կարձելով թէ ինքը հրաւիրեալներէն մէկն է, իսկոյն իմացուցի թէ բան մը ձգած է։ Անմիջապէս գեռնէն վեր առաւ, նորէն գրպանը դրաւ։ Այս միջոցին ես ուշադրութեամբ կը դիտէի։ Ինկած այդ չողակնեայ գինդն իսկոյն ճանչցայ. կնոջս գինդն էր։ Այս կասկածս փարատելու համար, կնոջս ականջը նայեցայ։ Մէկ գինդը տեղը չէր։ Իրեն չվերաբերող մէկ բանը գրպանին մէջ գտնուիլը ու դարձեալ վեր առնելը կասկածներս հրաւիրեցին իր վրայ. ուստի ուզեցի տանտիրուհիին տեղեկութիւն ստանալ այս մարդուն վրայով։ Բնաւ թէ չի ճանչնար։ Ուրիշներու ալ հարցուցի. ոչ ոք կը ճանչնար զինքը։ Այս պարագային մէջ, հարկադրուեցայ լուր տալ ձեզ։ Ինչպէս, միթէ դուք ալ չէ՞ք կասկածիր թէ գող մըն է այս մարդը։»

Ոստիկանութեան գործակալը դլուխը շարժեց, յետոյ իր ձեռքն ուսիս դպցնելով՝ ըսաւ.

—Ինծի հետ միասին եկէք։

Ուզեցի պատասխանել։ Առանց ժամանակ թողելու աւելցուց.

—Ի զուր... այս տեղ բնաւ մի յոգնեցնէք զձեզ. պահականցին մէջ կրնաք դուք զձեզ պաշտպանել։

—Բայց...

—Կ'ըսեմ ձեզ թէ ինծի հետ միասին եկէք...

Սաստիկ զայրացայ։ Դողդղալով գոչեցի.

—Զարմանալի բան... ինչ կը կաթէք զիս. գացէք ձեր գործին...

—Վա՛յ. միթէ գործին մէջ օրէնքի դէմ անսաստի՞լ ալ կայ։ Գիտցէք սակայն թէ ասով կը ծանրացնէք ձեր պատիժը։ Օ՜ն...։

Ոստիկանութեան գործակային մէկ նշանին վրայ, իրեն ընկերացող ոստիկանները թեւս մտնելով՝ սկսան բռնի տանիլ զիս։

Սանդուխներէն վար իջած միջոցիս գլուխս դարձուցի ու հեռուս նայեցայ։ Բլէռի ու իմ նայուածքներս ընդհարեցան՝ ան դեռ ինծի կը նայէր գորովագին ու կարեկցօրէն։ Օ՜հ, այս կիները... Ինչպէս շուտ կը յաջողին ճանչնալ հոգին, զգացումները, մտածումներն ա՛յն երկմարդոց՝ զորս սիրել կ'ուզեն։

Ահա Բլէռ ալ այսպէս ըմբռնած էր։ Իրեն նայած միջոցիս, այնչափ գթասրտորէն մեծ բաժին մը հանուի աչխարհական հաստատութեանց։

ՄԱՏՈՒԱՅԻՆ ՌՈՒՍ ՍԱԿԱՅՈՅԹԸ

Մոսկուայի սակայցոյցին հրատարակութիւնը.—Պատնաբանութեանց տեղեկագիրը։

Բեռլէսպուրգ, 27 Յնվ. —Պաշտօնական թերթը հրատարակեց Ռուսիոյ մաքսային նոր սակայցոյցը՝ Եւրոպայի սահմաններուն համար։ Այդ սակայցոյցին կցուած տեղեկագիրը անոր պարաստութեան իբրեւ գլխաւոր պատճառ ցոյց կուտայ մերձեցումը առեւտրական դաշնադրութեանց վերաքննութեան ժամուն. նաեւ դիտել կուտայ թէ օտար երկիրներն ալ այդ առթիւ վերաքննած են իրենց մաքսային սակայցոյցը, աւելցնելու իրենց տեղական արտադրութեան պաշտպանութիւնը։ Մաքսային նոր սակայցոյցը անփոփոխ կը պահէ չատ մը ապրանքներու համար սահմանուած մաքսերը։ Ռուսիա երկու տեսակ սակայցոյց ունի՝ ընդհանուր եւ պայմանադրական։ Այս վերջինը կը պարունակէ ընդհանուր սակայցոյցին մէջ նշանակուած այն բոլոր ապրանքները որոնց համար մաքսերը սահմանուած են ու մասամբ ալ զեղչուած։ Մաքսային նոր սակայցոյցը, իբրեւ պայմանադրական սակայցոյց, առեւտրական ներկայ դաշնադրութեանց պայմանաժամին աւարտումէն ետքը կրնալ գործադրելի ըլլալ՝ այսինքն 1904 յնվ. 29էն ետքը, քանի որ Պատուիրակներէն եւ ոչ մէկը, բաց ի Պուլկարիայէն, 1902 դեկտ. 31ին դադարեալ չէ հռչակած առեւտրական դաշնադրութիւնները։ Սակայցոյցը, միւս մասերուն համար, կրնայ գործադրելի ըլլալ մօտաւոր ժամանակի մը։

ԻՏԱԼԻԱ

Պ. Բրինեթիի հիւանդութիւնը. — Կաբուանը.— Իտալիոյ թագաւորին հոգածութիւնը. —Կաթուածին պարագաները։

Հռոմ, 30 Յնվ.—Արտաքին գործոց նախարար Պ. Բրինեթի, երէկ, իր պաշտօնակիցներուն հետ արքայական պալատը գտնուած ատեն, կաթուած ունեցաւ։ Կէս օրէն երկու ժամ առաջ, ինչպէս ամէն հինգշաբթի ու կիրակի, նախարարները թագաւորին կը ներկայանան, իրենց տեղեկագիրները մատուցանելու եւ հրամանադիրներու ստորագրութիւնը խնդրելու համար։ Վիքթոր Էմմանուէլ թագաւորը եւ նախարարապետ Պ. Ծանարտէլլի կը խօսէին Թորդրարանին այնատեղեանց վրայ։ Թիչ հեռուն կը գտնուէր Պ. Բրինեթի, սպասելով իր կարգին՝ թագաւորին ներկայանալու համար։ Յանկարծ թագաւորը տեսաւ թէ Պ. Բրինեթի կ'երերայ ու կրթնելու տեղ մը կը փնտռէ։ Անմիջապէս թագաւորը ու նախարարապետը մօտեցան Պ. Բրինեթիի եւ թիկնաթոռի մը վրայ նստեցուցին։ Երկրագործական նախարար Պ. Պաչէլլի ալ մօտենալով պղնձուր օրսկեց Պ. Բրինեթիի երեսին։ Արտաքին գործոց նախարարը, որ ինքզինքը չկրնայնելու համար մեծ ջանքեր կ'ըներ, սթափեցնելու եւ ուշը տալի մկնելու, բայց կարողութիւն չուներ. վերջապէս սպասաւորներու միջոցաւ կառք դրուեցաւ ու տունը տարուեցաւ։ Թագաւորը յանձնարարեց եւմտական նախարար Պ. Բարաքանոյին որ Պ. Բրինեթիի բնակարանը երթայ եւ իմաց տայ անոր կնոջը որ աղուէսի որսորդութեան գացած էր։ Պ. Բրինեթիի վիճակը թէեւ բարւոքեցաւ եւ կրնայ խօսիլ, սակայն ամբողջ ձախ կողմը անդամալուծուած է։ Պ. Բրինեթիի մտքի արիութիւնը պահած է. խնդրեց բժիշկէն որ չուտով դարմանէ զինքը, վասն զի չուզեր անդամալուծեալ վիճակի մէջ մնալ։

—Ի՛ցաւի թէ Իտալիոյ արտաքին գործոց նախարարին հիւանդութիւնը տարապայման աշխատութեան հետեւանք է։ Տոքթ. Մածցոնի յոյս ունի թէ հիւանդը կատարելապէս պիտի բժշկուի։ Պ. Բրինեթի, որ երեքշաբթի օրը որսորդութեան գացած էր բարեկամաց հետ Հռոմի շրջակաները, չորեքշաբթի ստամոքսի անհանգստութիւն եւ գլխու ծանրութիւն ունենցաւ։ Հինգշաբթի առտու կանուխ ելաւ դարձեալ նոյն վիճակին մէջ, Արքայական պալատ գտնուած միջոցին դուռ իր պաշտօնակիցներէն մէկին թէ գլուխը չատ կը ցաւի եւ թէ կարելւոր գործ ունենալուն համար միայն դուրս եկած էր. այդ խօսքերը հաղիւ թէ ասուած էր, կաթուածը իջաւ։

—Դերմանիոյ նախարարապետ Գրաֆ Պիւլով կոմսը հեռագիր մը ուղղելով Պ. Բրինեթիի՝ հանգրուիւն եւ չուտով առաջինում մաղթեց անձնաւորութեան մը նկատմամբ՝ որուն կանոքը թանկագին է Իտալիոյ համար։

ՎԷՆԷՑՈՒԷԼԱ

Բանակցութիւններ.— Պ. Պոուինի առաջարկութիւնը.—Անգլիոյ նախարարապետին յայտարարութիւնը։

Ուսէլ՝ Ճկիքսն, 29 յուն. — Երեք տէրութեանց ներկայացուցիչները ուրիշ գումարման մը մէջ որոշեցին հեռագրել իրենց կառավարութիւններուն՝ ընդունիլ Պ. Պոուինի վերջին առաջարկութիւնը, որ է իսկոյն վերցնել Վենէցուէլայի պաշարումը։ Նոյն ներկայացուցիչները կ'առաջարկեն նաեւ որ երկրորդական խնդիրները քննուին առժամեայ բրոթոքոլը ստորագրուելէ ետքը։

—Պ. Պոուին, Վենէցուէլա հաստատուած մեծ վաճառատան մը հաւանութեամբ յիշատակագիր մը հաղորդեց, ուր ըսուած է թէ դրամական դրութեան փոփոխութիւնը՝ այսինքն ոսկեդրամի ընդունելութիւնը անպատճառ հետեւանքներ պիտի ունենայ Վենէցուէլայի համար։ Այդ յիշատակագրին մէջ յոյս կը յայտնուի թէ Տէրութիւնները այն տեսակ պայմաններ պիտի չառաջարկեն Վենէցուէլայի որ այդ տեսակ փոփոխութիւն մը անհրաժեշտ ըլլայ։

—Անգլիա, Գերմանիա ու Իտալիա հաւաքական ծանուցագիր մը տուին Պ. Պոուինի, իբրեւ պատասխան անոր այն առաջարկութեան թէ Վենէցուէլայէն պահանջք ունեցող միւս պետութիւններն ալ երեք տէրութեանց պէս հաւասար իրաւունք վայելեն։ Անգլիա, Գերմանիա ու Իտալիա պատասխանեցին թէ այդ առաջարկութիւնը ընդունելի չէ։

Լոնտոն, 30 յուն. — Կլասկոյի մէջ, հինգշաբթի օրը, տրուած հացկերոյթի մը ատեն նախարարապետ Պ. Պալֆուր պաշտպանեց Վենէցուէլայի դէմ անգլիացերման հաւաքական գործին առաւելութիւնը զոր մերժած էին քանի մը լրագիրներ։ Պ. Պալֆուր յայտարարեց.— «Անգլիացերման այդ համաձայնութիւնը եթէ չըլլար, կարելի որ աւելի ծանր վտանգներ առաջ գային։ Երկու տէրութեանց եւ ոչ մէկը միւսին անունով բանակցութեան մտած է Վենէցուէլայի հետ, այլ Բարաքասի մէջ գաղտնի բանակցութիւններ կատարուած են երկու տէրութեանց ներկայացուցիչներու միջեւ։ Այդ իրողութիւնը պիտի հաստատուի մօտերս հրատարակուելիք դիւանագիտական ծանուցագիրներով, որոնք փոխանակուած են նոյն խնդրոյն առթիւ։ Անտարակոյս եմ թէ Անգլիոյ զոհացում տալիք լուծումը Գերմանիոյ կողմէ ալ պիտի ընդունուի։ Համոզուած եմ որ Վենէցուէլայի գործը անսպաստ տպաւորումը պիտի չընէ՝ եւրոպական տէրութեանց եւ Մ. Նահանգաց միջեւ գոյութիւն ունեցող հիմնական լաւ յարաբերութեանց վրայ։ Անգլիոյ ու Գերմանիոյ հաւաքական գործը մեծապէս կը նպաստէ խաղաղութեան չաներուն։ Վենէցուէլայի գործին մէջ Անգլիոյ ու Գերմանիոյ գործակցութիւնը բնաւ արդիւնքը չէ՝ անցեալ նոյեմբերին Վիլհելմ կայսեր Անգլիա կատարած ուղեւորութեան, վասն զի այդ մասին հաւաքաբար գործելու որոշումը յուլիսին արուած էր։»

ԱՆԳԼԻԱ

Գանձային նախարարին ճառը. — Եմմատական կացութիւնը։

Լոնտոն, 29 յուն.— Անգլիոյ գանձային նախարար Պ. Ռիչի, երէկ կարեւոր ճառ մը արտասանեց յայտարարելով որ մաքսային սակայցոյցին վրայ մեծ զեղչեր ընելու յոյսէն պէտք է ետ կենալ։ Հարաւային Ափրիկէի մէջ եղած ու ըլլալիք անխուսափելի ծախքերով Անգլիոյ պարտքը մինչեւ հիմա չտեսնուած քանակութեան մը պիտի հասնի, բայց Անգլիոյ սկսած գործը պէտք է անպատճառ աւարտի։ Նախարարը կը կարծէ սակայն թէ կարելի է քիչ մը թեթեւցնել մաքսային սակայցոյցը։ Պ. Ռիչի յարեց թէ Անգլիոյ նաւատորմը պէտք է միշտ զօրաւոր ըլլայ եւ պատրաստ՝ գործելու։

ԳԵՐՄԱՆԻԱ

Յերեւուած յոդուածի մը առթիւ.— Պալֆիերայի իշխանին բանախօսութիւնը.— Գայթակղական դաս մը։

Բարիզ, 29 յուն.— Ֆրանսական քանի մը լրագիրներ արտատպած են Թակեպլաքի մէջ հրատարակուած յոդուածի մը Ֆրանսայի նկատմամբ չատ թշնամական եղող մասերը։ Այդ յոդուածին մէջ սա գաղափարը կը յայտնուէր թէ Գերմանիա պարտէր Ֆրանսայի Ֆրանսացիները Սպանիա վտարել։ Արդ, Պէրլինի դերման թերթը այդպիսի յոդուած մը չէ հրատարակած. անտարակոյս՝ հեռագրական գործակալութեան մը կողմէ հաղորդուած է այդ լուրը, որ սուտ վերապահութեան ընդունուեր է Ֆրանսական կարգ մը թերթերու կողմէ։

—Վիլհելմ կայսեր ծննդեան տարեդարձին առթիւ, պաշտօնի սպաներուն տրուած հացկերոյթին մէջ Պավիէրայի Լուի իշխանին կողմէ արտասանուած բանախօսութեանը մէջ չատ դիտուեր է այն ակնարկութիւնը՝ զոր իշխանը ըրեր է Աւստրիոյ ներքին գործերուն։ Միւնիխի թերթերը կը հրատարակեն իշխանին արտասանած բանակտճառին վաւերական բնագիրը։ Աւասիկ Աւստրիոյ ակնարկուած մասը.— «Կայսրութեան Գերմանները կը հրմուին կայսրութեան ունեցած զօրութեան եւ ազդեցութեան հաստատ, անոնք երջանիկ են՝ կատարեալ հաճայնութեամբ ապրելով մօտակայ տէրութեանց հետ, որոնք միլիոնաւոր Գերմաններ ունին իրենց հպատակներուն մէջ։ Բայց անոնք միտք չունին ուժ տալու ուրիշ Գերմաններու անհաշտ ձեռնարկներուն եւ հայեցակէտներուն։ Կ'ուզեն որ այս վերջիններս հպատակ մնան այն տէրութեան՝ որուն մաս կը կազմեն, եւ հաւատարիմ մնան իրենց վենչպետին։ Սակայն ասիկա չարգիլեր որ կայսրութեան Գերմանները չչնաչգդուին իրենց դրոյ առարկայ եղող Գերմաններու վիճակով, որոնց համար կը մաղթեն որ Գերման մնան ապագային մէջ, ինչպէս հիմա եւ կարենան իրենց ազգ կտակել իրենց գերման մայրենի լեզուն»։ Լրագիրները դիտել կուտան թէ այս բնագիրը չատ կը տարբերի այն հեռագրական քաղուածոյ լուրէն, որ հրատարակուած է։ Վոլֆ գործակալութիւնը, արդարեւ, սպէս հաղորդած էր լուրը. «Դուրսի Գերմանները, հաւատարիմ հպատակ իրենց վենչպետին, նոյնքան հաւատարիմ քաղաքացիներ են գերման կայսրութեան։» Ինչպէս կը տեսնուի, Պալիէրայի իշխանը այդպիսի խօսք մը չէ ըրած. ընդհակառակը քիչ մըն ալ ասոր հակադարձը ըսած է։

—Պերլինի ընկերութեան եւ խորհրդարանական շրջանակներուն մէջ չատ կը խօսուի դդայացունց զորձի մը վրայ, այն է Ուէնսբէրգաբ—Բուլիէքա կոմսուհիին ձերբակալութիւնը, որ ամբաստանուած է թէ դուրսէն տղայ մը առած է՝ անվաճառելի կալուածի մը տիրանալու համար։ Աւասիկ լրագիրները ինչպէս կը պատմեն այդ գործը. կոմսուհին այսօր լիսնունը հինգ տարեկան, վեց ամիս առաջ ծնաւ մանչ զաւակ մը։ Բուլիէքի կոմսերուն անուղղակի ազգականները, որոնց պետը երեսփոխան է Խորհրդարանին մէջ, տղուն օրինաւորութիւնը վիճի տակ ձգեցին։ Քաղաքային դատական իշխանութիւնը մերժեց այդ առարկութիւնը եւ ընդունեց որ կոմսուհին, հակառակ լիսնամեայ ըլլալուն, կրնար ծընունդ տալ վաւերի մը։ Այդ դատաստանէն ի վեր՝ երեսփոխան կոմս Բուլիէքա ապացոյցներ հաւաքեցուցնելով Ուէնսբէրգաբ-Բուլիէքա կոմսուհիին դէմ եւ Բրաքովիոյ մէջ վկաներ գտաւ, որոնք հարցաքննիչ դատաւորին առջեւ երդուելնցան թէ արական սեռէ տղայ մը, չորս շաբթուան, Պէրլին փոխադրուած, Սիլիզիոյ կայարանին մէջ յանձնուեցաւ մանկաբարձ կնոջ մը, որ տղան տարաւ կոմսուհիին բնակարանը։ Այդ վկաները լիսիկ մըն ալ վկայ ցոյց կուտան, որ տղուն ձերբակութեանը եւ աչքերուն վճիտ ըլլալուն վրայ զարմացեր է, մինչ, ընդհանրապէս, նորածիններու կարմիր մորթ ու պզտոր աչքեր կ'ունենան։ Երկար հարցաքննութենէ մը եւ դէմ առ դէմ բերուելէ յետոյ, հարցաքննիչ դատաւորը հրամայեր է ձերբակալել կոմսուհին եւ իր ամուսինը։ Այս վերջինը խնդրէն տեղեկութիւն չունենալ կը թուի։

ԼՈՒԻԶ ԻՇԽԱՆՈՒՀԻՆ

Սամսոնիոյ արուեստիցն որոշումը.—Մասնաւոր ատեանին ձգձգումը.— Իշխանուհիին կրելիք անունը։

Բարիզ, 29 յուն. — Սաքսոնիոյ արքունիքը նոյն միջոցը ի գործ դրած է Ա. ւբսարիոյ արքունիքին պէս։ Տրեզտենի Ժուրնալ հետեւեալ արքայական հրամանագիրը հրատարակած է, արտաքին գործոց նախարարին կողմէ ստորագրուած յուն. 14 թուով.— «Լուիզ իշխանուհին յունուար 9ին հանդիսաւորապէս ընդ միշտ հրաժարած ըլլալով Սաքսոնիոյ արքայական իշխանութիւնի բոլոր իրաւունքներէն, թագաւորը ընդունած է այդ հրաժարումը, հետեւաբար, ընտանեկան կանոններուն չորրորդ յոդուածին տրամադրած վեհապետական իրաւունքներուն համաձայն, յայտարարած է թէ իշխանուհին այսօրուընէ սկսեալ իր բոլոր իրաւունքներէն, տիտղոսներէն եւ պատիւներէն զրկուած է, զորս ունէր Սաքսոնիոյ արքայական տան մէջ մուտ գտած ատեն։» Թագաւորին այս որոշումը, կերպով մը կը կանխէ Տրէզդայի մասնաւոր ատեանին վճիռը եւ ամուսնութեան լուծումը, եւ առաջ կը բերէ սա եղական երեւոյթը թէ Լուիզ իշխանուհին կինը կը մնայ դասաժառանգ իշխանին, հակառակ ամէն տիտղոսներ զրկուած ըլլալուն։

—Մասնաւոր ատեանին վճիռը միշտ կը յետաձգուի. կ'ըսեն թէ ատոր պատճառն է դրամական խնդիրը կամ ամուսնալուծման մասին իրարմէ տարբեր կարծիքները եւ կամ թէ իշխանուհիին տրուելիք անունը։ Կը հաւատուի թէ Սաքսոնիոյ թագաւորը հրաժարած է դատարանին վճիռը վաւերացնելու իրաւունքէն, որովհետեւ իր կրօնական համոզումները կը հակառակին ամուսնութեան իսկման։ Վիէննայի մէջ կը շարունակեն կարծիքներ յայտնել Լուիզ իշխանուհիին կրելիք անունին վրայ, ամուսնալուծման հնչակուելէն յետոյ։ Ոմանք կ'ըսեն թէ Հապսպուրգ-Լորենի Լուիզ պիտի կոչուի։ Ուրիշներ ալ կը կարծեն թէ Թոսքանայի Լուիզ պիտի անուանուի, Թոսքանայի ընտանեկան օրէնքին համաձայն՝ որ տարբեր է Հապսպուրգի գերդաստանին օրէնքէն։ Սկզբան, ամէնոք կ'ըսէր թէ իշխանուհին իր անունը միայն պիտի կրէր։ Ուրիշներ ալ կ'ըսեն թէ մասնաւոր ատեանը իշխանուհիին պիտի ձգէ իրեն համար անուն մը ընտրելու իրաւունքը։ Գալով իր ազգայնութեան, իշխանուհին գերման-սաքսոն պիտի մնայ, եթէ նոյն իսկ առնէ աւստրիական ընտանիքի մը անունը։

ՕՍՄ. ՃԱՐՏԱՐԱՐՈՒԵՍ

ԸՆՏԻՐ ԿԻՐ ԵՒ ՇԱՂԱԽ

ՇՈՊԵՆԱՐԻ ԳՈՐԾԱՐԱՆ, ՍՕԵՆԻՍ Ա.Ա. ԳԷՕՍԷՕՂԼՈՒ, Գ. ԼԻՆԱՐՏՍ ԵՒ ԸՆԿ.

Այս կիրը, որուն սպառումը մեծապէս տուեցած է վերջին երկու տարիներուն մէջ, չատ կարեւոր բարւոքում մը կրած է շնորհիւ ճարտարագէտ Պ. Կ. Լինարտոյի, որ գիտական երկար հետազօտութիւններէ յետոյ, յաջողած է գտնել գերազանցապէս խորոլիք կիր մը։ Լաւագոյն արդիւնքներ տուած է այս կիրը, ծուլ եւ անուշ ջուրին տակ։ Օտար առաջնակարգ խորոլիք կիրերէն աւելի ազնիկ է անվիճելի կերպով։ 200 օսմ. ոսկիի պարգեւ մը պիտի տրուի անոր, որ ապացուցանէ թէ այս կիրը խորոլիք չէ գերազանցպէս։ Երեք պայմաններ կը միացնէ իր մէջ.— Եռայողուիւն, առողջարար հանգամանք, հասատուութիւն։

Կեդրոնական մթերանոց, Կոստանդնուպոլիս—Գալաթա—Եերի, թիւ 63, առաջնակարգ Պ. Գէօսէօղլու Խարպատպոյի մեծ մթերանոց։ Մասնաճիւղերն են Պոլիս, Գերէսթէֆէլիէր, թիւ 394, Գատրգիւղ քարափին վրայ, Եանի Միքայիլի քով։ Սամսոն Անտոնօղլու Եղբարք։ 48—10

ՏԵՂԱՓՈԽՈՒԹԻՒՆ

Արեւելքի Տպարանը ու Խմբագրատունը փոխադրուած են Ղալաթիա, Քամանտօ փողոց, թիւ 8 չէնքին մէջ, Օսմ. Նամակատան եւեր։ Հետեւաբար, թերթին հետ որ եւ է գործ ունեցողներ կը հրաւիրենք այս հասցէին դիմել այսուհետեւ։

Ներքին Լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ.—Ասիրի (Եէմէն) գաւառին կառավարիչ անուանուեցաւ Ապի գայմագամ Իսմայիլ պէյ։

—Դիսպէյմունիի նահանգին Զոնկուլտաք գաւառակին գայմագամ անուանուեցաւ Միլքիէ վարժարանին չրջանաւարտ եւ Այտընի նահանգին հետեւորդ պաշտօնեայ Ռէմզի պէյ։

—Երկրորդ կարգի Օսմանիէ պատուանշան տրուեցաւ Գ. զօրաբանակին (Մանաստիր) սպայակոյտին նախագահ Ֆէրիտ փաշայի։ Երկրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ Թրիէսթէի պարսկական հիւպատոս Պ. Հիւկօ Վիղնէի։ Երրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ Սէլանիկի գերման բողոքականներու նախորդ երեց Տ. Պրաուն Շուանկի եւ Կ. Պոլսոյ գերման կաթոլիկներու երեց Տ. Օթմար Պլանչարի։

—Առաջին կարգի Շէֆագաթ՝ ներքին գործոց նախարարութեան խորհրդական վախմանեալ Ահմէտ Բէֆիգ փաշայի քրոջ՝ ու Ֆէրիզ Հաճի Ալի փաշայի կնոջ Սիւրէյա հանըմի եւ պեսական Խորհուրդին անդամ Թահիր պէյի կնոջ ու երրորդ կարգի՝ հարսին։ Երկրորդ կարգի Շէֆագաթ՝ քաղաքապետութեան Խորհուրդին առաջին քարտուղար Սալիմ պէյի կնոջը ու աղջկանը։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԶԵԿՈՒՅՈՒՄ.—«Երէկ իրիկուն, երկուշաբթի, Ֆրանսայի դեսպան Պ. Քոնսթան կայս. պալատ հրաւիրուելով ճաշեց եւ յետոյ, Վեհ. Սուլթանին կողմէ շնորհուած արտօնութեամբ, պատիւ ունեցաւ ոչ-պաշտօնապէս ներկայանալու Ն. Վեհափառութեան։»

ՏԷՐՈՒԹԵԱՆ ՀԱՅՈՑԹՆԵՐՈՒ գանձման կանոնագրին 31րդ յօդուածը սապէս բարեփոխուած է.

«Երբ ո եւ է անհատ իր տուրքերը որոշեալ ժամանակին ու մանաւանդ պայմանադրեալ ամսուն չհատուցանէ, այդ պայմանաժամին լրանալէն տասը օր վերջը, եւ ամենէն շատ մինչեւ մէկ շաբաթ, հաւաքիչները տպագրեալ ու վրան երեք թիւ նըշանակուած աղդարարագիր մը կուտան անոր՝ յարակից նմոյշին համաձայն։ Աղդարարագիրը անձամբ տուրք վճարողին եւ կամ թաղին ու գիւղին մուխթարներուն հաղորդուելով ստորագրել տալէ եւ կամ ընակարանին ու կալուածին դրանը վրայ փակցուելէ ետքը չաբաթ մը պիտի սպասուի. եթէ այդ միջոցին ալ տուրքերը չվճարուին, պարտականին վիճակին համաձայն, յոյուներն անհրաժեշտ կարասիներէն, արհեստաւորին իր արհեստը գործելու գործիքներէն, երկրագործին հերկելու գործիքներէն, անասուններէն, սերմի յատուկ արմտիքներէն եւ բերքին՝ կառավարութեան վերաբերեալ բաժինէն զատ միւս բոլոր բերքերը, արմտիքները, անասունները, տնական կարասիները եւ շարժուն ստացուածքները, ըստ օրինի, կը վաճառուին ու գոյացած հասոյթէն պարտքը կը գանձուի։ Թէմէթիթի տուրքէն պարտք ունեցող մը որոշեալ պայմանաժամին եթէ իր պարտքը չհատուցանէ, անոր խանութը, վաճառատունը ու գրասենեակը կը գոցուի եւ նաւը, կառքը ու անասունները գործէն կ'արգիլուին. մինչեւ որ պարտքը չհատուցուի, այդ անձը կ'արգիլուի իր արհեստը գործելէ։ Ատոր համար պայմանաժամ ալ չի արուիր։ Այդ տրամադրութենէն զերծ են դեղարանի ու փուռի նման անհրաժեշտ պէտքերու ծառայող տեղերը, գետերու վրայ անցուղարձի ծառայող նաւեր եւ քաղաքի մը մէջ մէկ կամ երկու հատ գտնուած վարձու կառքերը ու անասունները։»

ԴՈՍՈՎԱՅԻ նահանգին կուսակալ Հաֆըզ Մէհմէտ փաշա, երէկ, կայս. պալատ երթալով իր հրաժեշտի ողջոյնը մատոյց ու արժանացաւ կայս. մեծարանաց։ Հաֆըզ Մէհմէտ փաշա, երէկ Բ. Դուռն ալ երթալով, իր հրաժեշտի ողջոյնը մատոյց Մեծ-Եպարքոսին եւ ներքին ու արտաքին գործոց նախարարներուն։ Դոսովայի նորընտիր կուսակալը, երէկ իրիկուն, Սկիւտարի ուղեւորեցաւ երկաթուղիի կառախումբով։

ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՅ դումիսէր Ալի Ֆէրրուխ պէյ, երէկ, կայս. պալատ երթալով արժանացաւ կայս. մեծարանաց եւ իրիկուան կառախումբով Սոֆիա ուղեւորեցաւ։

ԳԱԼԹԷՄՈՒՆԻի կուսակալ Էնիս փաշայի Վէզիրութեան ատենեան շնորհող կայս. Մէնշուրին ընթերցումը մնվ. 13ի երկուշաբթի օրը մեծ հանդէսով կարդացուեր է՝ նահանգին կառավարական պաշտօնարանին մէջ։

ՐՈՒՄԷԼԻի ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ.— Արեւելագէտ Պ. Վամպէրի, կ'ըսէ Սապահ, յօդուած մը հրատարակեր է Բէօքիր Լոյսի մէջ՝ խօսելով Ռումէլիի նահանգաց մէջ գործադրուած նոր որոշումներուն վրայ։ Պ. Վամպէրի ըսած է թէ խիստ նպաստաւոր արդիւնքներ ունեցած են այդ որոշումները եւ թէ ուրախութեամբ կը տեսնուի թէ Ռումէլիի նահանգաց մէջ անդորրութիւնը ու բարեկեցութիւնը աւելի ապահովուած ու շատցած են։ Պ. Վամպէրի խօսելով նաեւ Օսմ. կայս. կառավարութեան զօրութեանը վրայ, ըսած է թէ Եւրոպայի զինուորական բոլոր տէրութեանց մէջ մասնաւոր դիրք մը դրաւած է եւ թէ օսմ. բանակը իր կատարեալ սպառազինութիւններովը նախանձելի վիճակ մը ունի չատ մը օտար բանակներու համար։

ՏԵՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆ.—Ռուսիոյ, Պէլճիքայի ու Մ. Նահանգաց դեսպանները, երէկ, Բ. Դուռը երթալով յաջորդաբար տեսակցեցան Մեծ-Եպարքոսին եւ արտաքին գործոց նախարարին հետ։

—Տրապիզոնի նոր կուսակալ Բէչատ պէյ, երէկ, Բ. Դուռը երթալով տեսակցեցաւ ներքին գործոց նախարարին ու խորհրդական Ֆուատ պէյի հետ։

ԵՎՄՏԱՅՈՑՅԻ յանձնաժողովը երէկ ալ գումարուելով խորհրդակցութիւնները շարունակեց։

ՄԱՀԼԻԻ ԿԱԼՈՒԱԾՆԵՐԸ.—Պետական Խորհուրդին ելմտական ճիւղը որոշեց թէ մահլիլ մնացած եւ քանի մը բաժիններէ բաղկացած կալուածներու վարձքերուն գանձումը ապահովելու համար, պէտք է որ անոնց «Ֆէրազ»ի եւ ուրիշ գործողութեանց վերաբերեալ իւլմուխաբերները նախապէս Լվգաֆի նախարարութեան ղրկուին՝ քննուելու եւ վաւերացուելու համար։ Այդ որոշումը տեղեկագրուեցաւ Մեծ-Եպարքոսին։

ԱՆԱՄՆԱԲՈՒՄՈՒԹԻՒՆ.— Ռումէլիի նահանգաց ընդհանուր քննիչը տեղեկագրեց Բ. Դրան թէ իւրաքանչիւր նահանգի երկրագործական մնասուկները տարեկան 20–30,000 ղրուշի գումար մը ծախսեն, երկրագործութեան անհրաժեշտ եղած անասունները հասցնելու համար։ Բ. Դրան կողմէ այդ մասին պէտք եղած զեկոյցը եղաւ պատկանեալ տեղերը։

ՍԵՒ ԼԵՐԱՆ սահմանագլուխին վրայ գտնուած Վէնիսքայի զինուորական կայանին աչտարակը պիտի վերաշինուի 14,680 ղրշ. ծախքով։

ԴԱՏԱԿԱՆ նախարարին նախագահութեամբ կազմուած յանձնաժողովը երէկ ալ գումարուելով, Կ. Պոլսոյ կեդրոնին եւ Ռումէլիի նահանգաց համար դատական պաշտօնեաներու ընտրութեամբ զբաղեցաւ։

ԵՊԱՐՔՈՍԱԿԱՆ պաշտօնագիր մը ծանոյց ելմտական նախարարութեան Կ. Պոլիս հրաւիրել այն պաշտօնեաները՝ որոնք նահանգները ղրկուած էին՝ հասոյթներու անվճար մասերը գանձելու, վասն զի անոնց նոյն տեղերը մնալուն ալ եւս պէտք չէ մնացած։

ՄՆԱՆԿՈՒԹԻՒՆ.—Առեւտրական երկրորդ դատարանը, կ'ըսէ Իքտամ, մնանկ հռչակեց, Պոլիս Ալաճա Համամ, Ճէսիտխան, թիւ 16 սենեակը հաստատուած յանձնակատար Գրիգոր Իրզիեանը։ Դատարանի անդամ Բիւա էֆ. Փիւժ գումէր կարգուեցաւ եւ փաստաբան Տիմիթրաքի էֆ. Վէլիճանոլուլն ալ առժամեայ սէնտիք։

—Նոյն դատարանը նաեւ մնանկ հռչակեց Պոլիս Եէնի Ճամի, Ֆէսհի Մէհմէտ Բէյմալը։ Դատարանին անդամ Ճէմիլ պէյ՝ Ֆիւժ գումիսէր եւ պահանջատէր Սալալէմեան եղբայրներէն Յովհաննէս էֆ.ն ու փաստաբան Մէհմէտ էֆ. ալ առժամեայ սէնտիք։

ՃՍՇԱՐԱՆՆԵՐԸ.— Հանրային առողջապահութեան ընդհանուր քննիչը նկատելով որ ճաշարաններու մէջ մաքրութեան հոգ չիտարուիր, ծանոյց թաղապետութեանց առողջապահական քննիչներուն՝ յաճախ քննել բոլոր ճաշարանները, զանոնք մաքրել տալ, չանգուած ամաններու մէջ կերակուրի պատրաստութիւնը արգիլել եւ պնակները, պատառաքաղները, դանակները եւ այլն մէկ ամանի մէջ չլուալ, այդ հոսուն ջուրին մէջ։

ՊԱՐՍԿԱՍՏԱՆԷՆ օսմ. երկիրները բերուած պարսկական ապրանքներէն իրենց աւանդ առնուած հարիւրին երկու տուրքին վերադարձուելու պայմանաժամը վեց ամիսէն մէկ տարուան բարձրացաւ, նախարարաց Խորհրդոյ որոշմամբ որ վաւերացած է կայս. Իրատէով։

ՄԱՌՍԱՅԻՆ վերատեսչութեան պէտք ունեցած երկու չոգենաւերուն նուազուրդը կը շարունակուի։ Նաւթի ֆրանսական գործարանին ներկայացուցիչին առաջարկած 25,000 անգլիական ոսկի գնոյն վրայ անգլիական գործարանի մը ներկայացուցիչը յիսուն ոսկի զեղչեց։

ԴՈՆԵԱՅԻՆ յունուար 14 թուականով կը գրեն թէ ձմեռը անտանելի է։ Չերմաչափը զէրոյէն վար 15 աստիճան ցոյց կուտայ։ Ածուխի մէկ օխան քառասուն փարայի բարձրացած է։

ԱՐՏԱՔԻՆ գործոց նախարարութեան դատական ճիւղին տեսուչ Ատտուլլահ Թահսին պէյ՝ որ երեք ամիսէ ի վեր հիւանդ էր, երէկ առտու մեռաւ։

ՌՈՒՄԱՆԻՈՅ դեսպան Պ. Լահովարի որ Պուքրէշ դացած է արձակուրդով, երկուշաբթի Կ. Պոլիս կը դառնայ։

ՀԱԼԷՊԷՆ կը գրեն թէ յունուար 5ի կիրակի օրը ժամ 7ին ձիւն տեղացեր է։ Ինչպէս յայտնի է նոյն օրն էր որ Կ. Պոլսոյ մէջ ալ ամէնէն աւելի սաստիկ ձիւն տեղաց։

ՄԱՀԱՅՈՒՅԱԿ.— Կ. Պոլսոյ ո. արուարձաններուն մէջ յունուար 13 էն 19 պատահած մահերուն թիւն է 315, որոնց 1ը՝ կեղծամահէ, 2ը՝ կարմրախտէ, 1ը՝ հարսանիքէ, 6ը՝ թիֆոյէ, 32ը՝ շնչողական գործարաններու հիւանդութիւններէ եւ միւսները՝ զանազան պատճառներէ։

ԻՏԱԼԻՈՅ հիւպատոսարանը ջնջեր է Անտէ Մավրիտիսի կանգագիրը, որով իր բոլոր հարստութիւնը թողած էր Լտիրնէի յոյն հասարակութեան։

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ.—Դամասկոսի մէջ յունուար 15ին քոլէրայէ 2 մահեր պատահեր են, 17ին՝ 2 դէպք ու 10 մահ եւ 18ին ալ 5 դէպք ու 9 մահ։

—Թուխի մէջ (Եգիպտոս) յուն. 14ին՝ ժամախտէ մէկ դէպք պատահած է։

ՅՈՒՆԱՑ Պատրիարքարանի Խառն ժողովը, իր երէկուան նիստին մէջ, Մեծ Կղզիի որբանոցին բարերար ու մայր հրաչակեց Տիկին Էլենի Զարիֆին։

ՀԻՆԱՉԻ երկաթուղիին իրրեւ նպաստ, ինչպէս ծանուցուեցաւ, քառասունական փարա պիտի առնուի, կառավարական պաշտօնարաններու տրուած աղերսագիրներէն եւ անոնց յարակից թուղթերէն։ Ատոնց յատուկ ընկալագիրները մինչեւ որ պատրաստուին, այդ քառասուն փարան պիտի գանձուի կառավարական արկղերուն կողմէ եւ աղերսագրին վրայ պիտի նշանակուի։ Այդ գանձումը կատարուէն ետքը միայն աղերսագիրներուն նկատմամբ պէտք եղած գործողութիւնները պիտի կատարուին։

ՀԱՐԻՒՐԱՄԵԱՑ.—Սապահ կը պատմէ թէ Պոլսոյ Տավուտ Փաշայի կողմէ խանութի մը կայ՝ Մէհմէտ անուն որ հարիւր քսան տարեկան է։ Իր ֆիզիքական այժը կատարեալ է եւ ամէն օր եօթը–ութ ժամուան ճամբայ հետիոտն կ'երթայ, առանց դժուարութեան։ Երկու զաւակ ունի, որոնց մէկը ութսուն տարեկան է եւ հօրը խանութին մէջ կ'աշխատի. իսկ միւսը՝ վաթսուն տարեկան՝ զինուորական հարիւրապետ է։

ՍԿԻԻՏԱՐԻ թաղապետութեան արկղակալ Բասիմ էֆ., կ'ըսէ Սապահ, գործէ դադրեցուցուած է եւ հաշիւները կը քննուին։

ԿՇԵՌՆԵՐ ՈՒ ԶԱԹԵՐ.— Բաղաքապետութիւնը նկատելով որ կարգ մը խանութպաններ իրենց գործասեղաններուն վրայ չափ մը չնշած են, զորս ժապաւէն, ժանեակ, երիզ եւ այլն վաճառելու առթիւ իբրեւ կանգուն կը գործածեն, ծանոյց ամէն կողմ որ այդ արարքը արգիլուի։

ՄԱՌՍԱՅԻՆ վերատեսչութեան կողմէ պատրաստուած վիճակագրութիւնէն կ'երեւայ թէ Կ. Պոլսոյ ու արուարձաններուն մէջ, անցեալ նոյեմբեր ամսուն, 8,105,450 ղրուշի կալուածներ վաճառուած են։

ՄԱԽՍՈՒՄԷԻ հաշոյն Դանուբի գործարանին մէջ շինուած երկու չոգենաւերը ապրիլի վերջերը Կ. Պոլիս պիտի բերուին։

ԿԵՂԾ ԴՐԱՄ.— Ատանայէն Փողերանոց ղրկուած անգլիական ոսկի մը քննուելով տեսնուեր է թէ պղինձէ եւ այլն բաղկացած կեղծ դրամ մըն է։ Ամէն կողմ հրանգ ղրկուած է արգիլել այդ տեսակ կեղծ դրամներու չրջաբերութիւնը։ Մեկէնքէի մէջ վաստկոյզը Պոտոս անուն անձը, որուն քովէն գտնուած էր այդ դրամը, դատապարտուեր է նոյն ոսկիին եռապատիկը հասուցանել իրրեւ տուգանք։

ՊԷՇԻԿԹԱՇԻ մէջ, անցեալ օր, բանջարավաճառի մը խանութէն կատարուած 35,000 ղրուշի գողութեան հեղինակներէն Ալէքսի, Ֆիլիբ եւ ուրիշ անձեր Դալաթիոյ Ֆէրմէնէճիլեր փողոցը խանութի մը վրայի յարկը կ'արբենային, առջի գիշերը։ Ոստիկանութիւնը իմանալով, ուղեց զանոնք ձերբակալել, բայց չարագործները հրաշէն պարկեշտ մեկնեցան անոնց վրայ եւ գիշերուան մթութենէն օգտուելով փախան։

ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏՔԻ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

Հանր. Պարտքի Վարչութեան ընդհանուր անօրէնութիւնը կը ծանուցանէ Պըրուսայի շերամաբուծական վարժարանը մտնել փափաքողներուն թէ վարժարանին բացումը տեղի պիտի ունենայ 1903 (1319) մարտ 22ին (Ապրիլ 4)։ Ընդունելութիւնները հետեւեալ պայմաններով տեղի պիտի ունենան։ Վարժարան մտնել ուզողները պէտք է առնուազն 18 տարեկան ըլլան, բացառութիւն չըլլար։

Ընտրելիները հետեւեալ նիւթերուն վրայ քննութիւն պիտի անցնին.—1. Թուաբանութիւն. 2. Երկրին մէջ խօսուած մէկ լեզուն գրել գիտնալ։ Քննութիւնները թուրքերէն լեզուով տեղի պիտի ունենան։

Շերամաբուծական վարժարանը ընդունուելիք աշակերտներուն թիւը միայն 30 հոգի նշանակուած ըլլալով, այդ 30 աշակերտները պիտի ընտրուին քննութեանց մէջ ընտրելիներու չահելիք թիւերուն կարգին համաձայն։ Հետեւաբար վարժարան մտնել փափաքողները նշանակուած թուականէն առաջ պէտք է իրենց խնդրագիրները ուղղեն Պրուսայի շերամաբուծական վարժարանի տնօրէնին, եւ բացման օրը ներկայանան, իրենց ծընդեանն՝ վկայագրով եւ բարի վարքի վկայականով մը։ Բ. տարեշրջանի աշակերտներուն ալ կը ծանուցուի թէ պէտք է վարժարանը գտնուին երկուշաբթի օրը, 24/6 ապրիլ 1903 (1319). իրենց դասերը պիտի վերսկսին մեւեանոյն օրը, ճիշդ ժամը 6ին (Ր. Թ.)։

ԸՆԴՀ. ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ
8/21 Յունվ. 1903 9—10

ԱՊԱՌԻԿ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

Կահաւորման յատուկ ամէն տեսակ ապրանաց

Զալաթիա, Թիւնէլին բովը, Մէրթէպանի փողոց Իղլէի Փաշա խանի կից, թիւ 16

Նոր հաստատուած սոյն մթերանոցներուն մէջ կը գտնուին անգլիական դորգեր, տոքումա եւ թաւշեայ գորգեր, «քէյէ»ներ, «թիւլ» վարագոյրներ, սդորներ, քորնիզներ, գետնի մուշամպներ եւ զանազան տեսակներով ճոխ կերպասներ, մահճակալներ, սթոռներ ու հայելիներ։ Կը վաճառուի յարդոյ հասարակութեան չատ դիւրամատչելի պայմաններով,

ԱՄՍԱԿԱՆ ՎԱՃԱՌՄՈՒՆԹՈՎ
635 ՎԵՐՋՆԱԿԱՆ ԳԻՆ

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԱՅԺՄԷՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ՄԱՆՈՒԿՆԵՐՈՒ ՇԱՀԱԳՈՐԾՈՒՄ

Տիսուր կատակերգութիւնը զոր Թումայեան Պատուելին խաղալ ուզեց մինչեւ իսկ Սէնի քաղաքային դատարանին առջեւ, իրեն յանձնուելը պահանջելով Պարսկաստանէն եւ Ռուսաստանէն Բարիզ փոխադրուած անոք անօրինական տղոցը, իր վերջաւորութիւնը գտաւ Հայրապետական նամակին ղրկութեամբ որուն համակերպեցաւ դատարանը։ Բարիզի հայ դաղութը՝ իր հոգեւոր հովուին հետ՝ յաղթող ելաւ այս դատին մէջ որուն կը թաքնուցուեցաւ արդէն։ Ու հիմա, դառն ու թարմ յիշատակ մը միայն կը մնայ մանուկներու չահագործման այս փորձէն զոր ի դերեւ հանել տալու արթնութիւնն ու մարդասիրութիւնը ունեցան յիշեալ գաղթականութեան երեւելիները, մինչ տաքը յանձնուած են արդէն այն բարեսէր անձին որ առջի օրէն, ինքնաբերաբար, փափաք յայտնեց զանոնք իր պաշտպանութեան ներքեւ առնելու, ստանձնելով անոնց արհեստ եւ ուսմունք տրվեցնել տալու բովանդակ հոգը։

Երբ այսպէս, դիպուածին բերմամբ դէմ դէմի կուգան երկու ներհակ տիպարներ, որոնցմէ մէկը թափառական մանուկները կը համախմբէ, կը հոգայ, մինչ միւսը քաղաքէ քաղաք կ'ուզէր ցուցադրել զանոնք, որքա՛ն աւելի ցայտուն կերպով երեւան կուգայ առաջինին արժանիքը, մինչ վերջինը ինքզինքը չէ թեղացնելու յուսահատական ճիգեր կ'ընէ։

Այս այնքան ցաւալի մէջագէպը որ բարեգործատաք մխիթարական վերջաւորութիւն մը ունեցաւ, սթափեցուցած ըլլայ կ'երեւայ Բարիզաբնակ Հայերը՝ բարեգործութեան անունով եւ ընտանեգուրկ աղոց չուրջը կատարուած «ձեռնարկութիւններու» մասին, — վասն զի, հասած արձագանգներուն նայելով, ճշմարիտ entrepriseի մը ձեւը ունէր Թումայեանի ընթացքը,—որոնց սկսած են կասկածոտ աչքով նայիլ։ Ու զորձը հոն յանգեցաւ որ Բարիզի մասերը բնակող կոմսուհիի մը պատրաստակամութիւնը, հայ աղաքներ երդեցիկ մասին, որ ատեն մը այնքան գովասաներով ու երախտագիտութեամբ կը ծանուցուէր, հիմա յուսախաբութեան պէս բան մը կը դառնայ։ Տպաքը,—յանձնարարուած ոչխարներու երամի մը պէս,—հասած են Ռումանիայէն եւ ուրիշ երկիրներէ, ու կոմսուհին դեռ նոր չորս կողմը ինկեր է պաշտպաններ ճարելու առոյց խնամարկութեանը համար։ Պիտի յաջողի՞։ Ո՛վ դիտէ։ Թերեւս իրաւ բարեսիրտ կին մըն է այդ կոմսուհին, աւանց որ եւ է չանխնդրական տեսակէտի, ու միմիայն դրամն է որ կը պակսի իրեն։ Ցաջողաբար հանելիք լուրեր պիտի լուսաբանեն զմեզ ու պարզեն իրողութիւնը։

Ինչ որ ալ ըլլայ սակայն, այս երկու դէպքերը դաս մը եղան՝ կուրօրէն չխաբուելու բարեգործութեան անունով արտայայտուած ամէն պատրատակամութենէ, եւ ուրիշ օտար երկիրներու հայ գաղութներու հոգաբարձութիւնները, հոգեւոր հովիւները եւ դիրքի տէր անհատները անուշտ քիչ մը աւելի ուշադիր պիտի ըլլան այսուհետեւ, հետեւելով Բարիզի Հայերուն տուած օրինակին, որոնք այնքան աղդուապէս առաջքը առին մանուկներու չահագործման կեղտոտ փորձի մը։

Ս. Հայրապետը մաղթիր է եղեր ամսոյս վերջը Թիֆլիզ երթալ։

—Իզմիրի Բաղ. Ժողովը որոշեր է որ Մոսկուայէն Պ. Յակոբ Էքիզլէրի կողմէ ղրկուած 2600 ֆր. նուէրին տակուսը «Էքիզեան Մրցանակ» անունով յատկացուի Մեսրոպեան վարժարանի տարեկան քննութեանց մէջ ամէնէն աւելի յաջողակ հանդիսացող աշակերտներուն։

—Ուրիշ նուիրատուութեան լուր մըն ալ կը հասնի Իզմիրէն։ Հանգուցեալ Տ. Յովհաննէս Ա. քահանայ Զիլիճեանի որդին՝ Ռուբէն էֆ. Իսրայէլեան նամակ մը ուղղելով տեղւոյն Բաղ. Ժողովին յայտնած է թէ Բարսէլիոյի մէջ իր ունեցած երեք տունները աղքին կը նուիրէ՝ իր եւ իր կնոջ մահէն ետքը։

—Տպագրական Տեսչութեան հրամանով՝ Սուրհանդակ օրաթերթը այսօրուընէ սկսեալ անպայման կերպով դադարման դատապարտուած է։

Այսօրուան Հեռագիրներ

(ԱԺԱՆՍ ՏԸ ՔՈՆՍԹԱՆԹԻՆՈՓԼ)

ՏՐԻԶՏԱ, 2 փետրուար.— Թրէտարիք-Բրիսթիան իշխանը, Սաքսոնիոյ իշխանին երկրորդ զաւակը, ազատաց Թիֆոյէ բըռնուած է։ Ընդհանուր վիճակը, սակայն, գոհացուցիչ է։

ՀՌՈՄ.—Պ. Բրինէթիի հիւանդութիւնը սովորական ընթացքի մը կը հետեւի։

ՌԻՆԿԷԲԻՆԿՊԻՆԿ (Եւթիոպիա).— Ավանա չոգենաւը Թրամինտէի մօտ խրելով ընկղմեցաւ։ Նաւաղներէն քսանըչորս հոգի խեղդուեցան։

ՈՒԻՆՏՍՈՐ.— Էտուարտ Թագաւորը թեթեւ ցրտառութենէ կը տառապի։

ԲԱՐԻԶ.—Երեսփ. Ժողովը ընդունեց պատերազմական նախարարութեան ելմտացոյցին մէկ քանի գլուխները. իսկ մերժեց Պ. Տրժանթի առաջարկութիւնը՝ ջնջելու զինուորական երէցները. նաեւ Պ. Ռուվէի առաջարկութիւնը՝ ջնջելու զինուորներու յաղարկաւորութեան կրօնական ծախքերը։

ԻՄՄԱԻԼԻԱ.—Ցնվ. 21էն 31 Միւզդի ջրանցքէն անցած նաւերուն թիւն է 112 եւ գոյացած հասոյթը՝ 3,220,000 ֆր.։

(ԱԺԱՆՍ ՆԱՍԻՕՆԱԼ

ԲԱՐԻԶ, 2 Փետրուար.—Երեսփ. Ժողովին մէջ, այսօր, շարունակուեցաւ պատերազմական նախարարութեան ելմտացոյցին վիճաբանութիւնը։ Ժողովը վարկի յաւելում մը քուէարկեց՝ զինուորներուն սնունդը բարւոքելու համար։

—Այսօր տեղի ունեցաւ տիկին Պրիսոնի յաղարկաւորութիւնը։ Մեծ բազմութիւն մը ներկայ էր, ուր կը նշմարուէին բոլոր նախարարները եւ Մերակոյտին ու Երեսփ. Ժողովին գրեթէ բոլոր անդամները։

ԼՈՆՏՈՆ.— Էտուարտ Թագաւորը հիւանդ է, ցրտառութեան հետեւանքով։

ՈՒԱՇԻՆԿԹՐԷՆ.— Հակառակ կացութեան կնճռոտութեանը, Պ. Պոուլին վստահ է թէ Վէնէցուէլայի խնդիրը գոհացուցիչ լուծում մը պիտի ստանայ։

ՊՈԱՐԻՑ.—Իսպէնի կայսրուհին նախկին ապարանքին տեղ որ այրեցաւ, Օթել Բաղնիս մը պիտի կառուցուի։

ԲԵՌԵՐՍՊՈՒՐԿ.— Ռուսիոյ ու Պարսկաստանի մէջեւ 1901ին կնքուած մաքսային պայմանագրութիւնը, որով Պարսկաստանի մաքսատուները Ռուսիոյ քոնքրոլին կ'ենթարկուին, փետրուար 13ին պիտի գործադրուի։

ԲԱՐԻԶ.— Պ. Տէլքասէ պահանջեց Բասթրո նախագահին ներկայացուցիչէն՝ վաւերացնել Վէնէցուէլայի մէջ Ֆրանսայի ունեցած նախկին իրաւունքները։

ԼՈՆՏՈՆ.—Անգլիոյ եւ Աֆղանիստանի յարաբերութիւնները զգալի կերպով ցրտացած են։

ԼԻԶՊՈՆԱ.— Բորթուկալի թագուհին 3,000 ֆր. զրկեց Պրբթաների ձկնորսներուն համար։

ՀՌՈՄ.— Կ'ըսուի թէ տի Ռուտինի մարքիզը Վիէննայի իտալական դեսպան պիտի ըլլայ Նիկրա կոմսին տեղ։

ԼՈՆՏՈՆ.— Պ. Զէմպրլէն Բիմբրլիի մէջ յայտարարեց թէ Բարեյոյս մասը պիտի չկազմէ հարաւային Ափրիկէի դաշնակցութեան։

ԲԱՐԻԶ.—Բրիւկէր նախագահը հետաքրքրեալ կը սկարանայ։

ՆԻՍ.—Լուիզ իշխանուհին ու Պ. Ժիրոն Իտալիա կ'ուղեւորին։

ՊԷՐԼԻՆ.—Սաքսոնիոյ իշխանը իր բոլոր իրաւունքները փոխանցեց իր անդրանիկ որդւոյն։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ 20 Ցունուար			
Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Օ. Ո.	22	26
Ամէնէն բարձր գին	»	33	28
Ամէնէն վար գին	»	32	17
Ռումէլիի Երկաթուղի գոց.	ֆր.	130	50
Ամէնէն բարձր գին	»	131	25
Ամէնէն վար գին	»	129	75
ԲԱՅՇՈՒՄ 21 Ցունուար			
Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	ֆ. գ.	23	24 1/2
Ռումէլիի Երկաթուղի	ֆր.	130	25
Շիրքէճի Թայրիէ		29	20
Օսմանիէ		—	—
Ռէյտի		—	—
Օսմ. Գանքա		—	—
Ֆուէտի Ժէնէրալ Օթմ.		0	10
Ղօս. Օթմ. Շանմ է Վալէօր		0	13
Դամ. Ապահ. Ընկ.		4	3
Թրամուէյ բաժնեթուղթ		6	17
» մուիսանս		1	65
» պարտատոմսագիր		193	—
Հարափ Գ. Պոլսոյ		197	—
Թրանսվալ		144	—
Քրէտի Ֆոնսիէ Էմիրիւն		365	50
Լավրիոմ		79	
Անատոլիի երկաթուղի բաժնեթուղթ		12	10
« պարտատոմսագիր «		522	50
ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ			
Լոնտոն 3 ամիս	Ղրշ.	111	15
» » » չէք	»	110	38
Բարիզ » »	ֆր.	22	67
» » » չէք	»	22	63 3/4
Գերլին անտոկոս չէք	մարք	18	57
Վիէննա չէք	ֆիորր.	21	06
ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ			
20 ֆրանքնոց	Ղրշ.	87	27
Անգլիական ոսկի	»	110	08
Բօլ Եմէլ.ըիտլ	»	90	20
Քրիմիզ	»	51	06
Մէճիտիէ արծաթ	»	105	—
Մէճիտիէ	»	102	50
Բուպլի Գղծաղրամ	Օ. Ո.	9	60

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 2 Փետրուար		
Անգլիական Քոնսոլիտէ	93	31
Օսմանեան Դանթ սէռի Բ.	61	25
» » » Գ. բաց.	20	50
» » » Դ. գոց.	20	37
Օսմանեան Գանքա	14	50
Ռուսական 1890	—	—
Հելլենական 5 %	42	50
» Մօնսբոյ	45	—
Գուլկարական 1888	92	—
Էժիպսէն իւնիֆիէ	107	75
Տօմինիայ	104	63
Թրանսվալ	5	62
Այտին երկաթուղի	14	—
Փոխանակագիր	25	5
ԲԱՐԻԶ, 2 Փետրուար		
Ֆրանս. Դանթ 3 %	100	—
Օսմ. Քոնս. սէրի Դ. բաց.	Ղրշ. 20	75
Օսմ. Քոնս. սէրի Դ. գոց.	» 20	95
» » » Բ.	» 62	75
» » » Գ.	» 23	65
Օսմ. Գայս. Գանքա	ֆր. 614	—
Օսմանիէ	» —	—
Ռումէլի երկաթուղի	» 135	—
Օսմ. մարատոն	» 488	—
Օսմ. Ռէյտի	» 380	—
Բրիտանիէ Թիւրք 4 %	» —	—
Քէյտի Լիոնէ	» 1119	—
Իտալական Դանթ	» 162	80
Սպանիական արտարին	» 90	10
Թրանսվալ	» 144	—
Զէք Լոնտոնի վրայ	» 25	140
Դրամ զկղզ	» —	—
ՊԷՐԼԻՆ, 2 Փետրուար		
Ռուպլը	ֆր. —	—
Ռումէլի երկաթուղի	» 136	—
Անատ. երկթ. պարտատոմսագիր	» 103	60
Փսխ. Լոնտոնի վրայ 3 ամս.	» 20	320
ՎԻԷՆՆԱ, 2 Փետրուար		
Փոխան. Լոնտոնի վրայ	ֆր. 240	—
Ռումէլի երկաթուղի	» 194	50
Օսմ. Ռէյտի	» 349	—
ՊՐԻՈՒՍԷԼ, 2 Փետրուար		
Օսմ. Քոնս. սէրի Դ.	—	—
Ռումէլի երկաթուղի	—	—

ՕՐԻԺԻՆԱԼ ԲԻԼԶՆԷՐՊԻՐ

ԿԷՆՈՍ

ԲԱՔ ՏԸ ՆԱՖԷ ՏԸԼԱՆԿԸԸՆԻԷ

PATE DE NAFÉ
DELANGRENIER

Շատ ախորժելի չաքարաւոր մըն է ընդդէմ կուրծքի հիւանդութեանց։ Բաբիլի ֆաքիւլթէին ու հիւանդանոցներուն 40է աւելի բժիշկներուն կողմէ հաստատուած է իբր չատ ազդեցիկ դեղ մը ընդդէմ ՀԱԶԻ, ՑՕՂՍՑԱՒԻ ու ՊՐՈՆՇԻՒԻ։

Տըլանկրընիէ մարքան պահանջել։

Կը գտնուի ամէն դեղարաններու մէջ։

12—30

ANONIMՍՍՈՍ ԶԿԱՆ ԻՒՂ

Հիւանդութենէ ապաքինողներու. տկար կազմ ունեցողներու. արեան ապականութեան և մորթի հիւանդութեան ենթարկուողներուն ու կուրծքի տկարութենէ տառապողներու՝ ձկան իւղ կը յանձնարարեն. սակայն՝ ձկան իւղին անախորժ հոտն ու զզուելի համը կը դանեցնեն զայն գործածողները, որոնք կամ գարշանքով կը խմեն և կամ կը սիրտուին բնաւ չի խմել։ Ֆրանսայի բժշկական կամէն տօքթէօռ ԲՈՒՐԹՈԼ, նոր ձկան իւղ մը պատրաստած է ԲՈՒՐԹՈԼԻ ԶԿԱՆ ԻՒՂ անուամբ, որ հասարակ ձկան իւղերու զզուեցուցիչ համէն ու հոտէն զերծ է բոլորովին. խիստ անուշ համ ունի և անուախի, եղեւնիի ու մանիշակի հոտը կը զգացնէ. ինչ որ բացառիկ դիւրութիւն մըն է գործածելու։ Ո՛չ խմուելու ատեն, ո՛չ ալ անկէ ետք բնաւ զզուանք չի զգար խմողը։ Բժիշկները միաձայնութեամբ կը յանձնարարեն ԲՈՒՐԹՈԼԻ ԱՆՈՒՇԱՀՄ ԶԿԱՆ ԻՒՂԸ որ միւսներուն ժամանակ ազդեցիկ և փորձուած դարմանն է դժուարաշնչութեան, կուրծքի իջուածքներու, հարբուխի, կուրծքի տրկարութեան և մինչեւ իսկ կրնայ առաջքն առնել թոքախտի։ Այէն ճաշէ առա մէկմէկ դգալ առնել պէտք է։

Կը ծախուի Պահեմ գաւառ Քիւչեքի ն դեղարանը։ Սուլթան Համամ Մէշիքի, Լինոս և Պոնտիֆիոսի դեղի մթերանոցները և ամէն մեծ դեղարաններու մէջ։

796 20—52

ՉԿԱՐԴԱՑԱԾ ՄԻ՛ ԱՆՑՆԻՔ

Արիւնը, ոսկորները, ջիղերը, ակառները և մարդուս կազմուածքին ուրիշ մասերը որոշեալ քանակութեամբ ֆոսֆոր կը պարունակեն որ մարմնոյն առողջութիւնը պահպանելով անդամներուն կանոնաւորաբար աշխատելուն կ'օգնէ։ Այս ֆոսֆորը որ թաւկագին է մարդկային կազմուածքին համար, շատ անգամ կը քիչնայ հիւանդութեանց պատճառով և ու անձը որ կորսնցուցած է մարմնոյն ֆոսֆորը, տեւական տկարութեանց կ'ենթարկուի։ Արիւնը կը տկարանայ, ջիղերը կը թուլնան, ծուլկերը կը կորսնցնեն ամրաղլ մարմնոյն և գլխաւորաբար ուղեղին մէջ յոգնութիւն կը զգայ, սիրտը կը տրտիչ և դեռ այս կարգի շատ մը անհանգստութիւններէ կը տառապի։

Կորսուած ֆոսֆորը կրկին տրեան մէջ մտցնելու և զայն զօ տցնելու համար, բժիշկներ երբ հնարք մը կը խորհէին, այս տարի Բարիզի առաջնակարգ քիմիագէտներէն Պիլեօն՝ Օ ՎՕ ԼԷՍԻԹԻՆ ՊԻԼԵՕՆ անուամբ դեղ մը հնարեց որ կորսուած ոյժը կատարելապէս կը մտցնէ տրեան մէջ, ջիղերը, ոսկորներն ու մարդուս կազմուածքը կը զօրացնէ, և մարմնոյն դիւրաշարժութիւն կուտայ։ Անոնք որ իրենց ուղեղն ու մարմինը յոգնեցուցած են, անոնք որ զեղծումներու պատճառով անկարողութեան մատնուած են և վերջապէս անոնք որ ոյժի պէտք ունին, անհրաժեշտ է որ Օ ՎՕ ԼԷՍԻԹԻՆ ՊԻԼԵՕՆ Ovo-Lécithine Billon առնեն։ Օ վօ լէսիթին Պիլեօնը որ ամենէն աղուն դեղն է չաքարախտին, ընդունուած է Ֆրանսայի բժշկական Ակադեմիէն և կը ծախուի մեծ դեղագործներու ու դեղավաճառներու մոտ։

Ցանձնարարեցի իմ հիւանդներուս որ ինքիւէնցային հետեւանքը եղող սաստիկ հարբուխին եւ նմանօրինակ ուրիշ հիւանդութեանց համար գործածեն տաք կաթի խառնուած Քրոնտորֆի հանքային ջուր, եւ լաւագոյն արդիւնքը ձեռք բերի։

ՏՈՔԹ. ՍԹԷՖՈՒԼԻՍ

ՔԻՒՆԱՐԴ. CUNARD
ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ

Որէ ամիսը երկու անգամ կը բաշինն Լիվերբուլի եւ Արեւելեցի միջեւ

Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս
Իվէրնիա	18900	Սիլվանիա	3698
Սաքսոնիա	18900	Բաթաւոնիա	4841
Լուքանիա	12950	Վէրլա	3229
Լամբանիա	12950	Բալտիկ	2948
Սուլթանիա	8843	Թիրիա	2936
Ումպրիա	8128	Սիրրիա	2935
Էթրուրիա	8120	Սամարիա	2852
Սէրվիա	7392	Ալէքսս	2181
Ուրանի	7269	Շերպուրկ	161

Դիմել առ՝ ՇՈՒԼԻ և ՍԻՒԷՐ
Joly et Seagor
Մէյմանէթի խան, թիւ 6, 7, 8 Գալատիա, Քիւրա Մուսթաֆա փողոց։ 255

ERNEST GLAVANY

ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ ԷՌՆԷՍԹ ԿԼԱՎԱՆԻ

ԴԱԼԱԹԻԱ, ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՊԱՆՔԱՑԻ ԿԱՐԳԸ, ՑԱԿՈԲԵԱՆ ԽԱՆ

Սոյն դրամատունը կը վաճառէ ամէն տեսակ արժեթուղթեր՝ իրենց գինին համեմատութեամբ՝ ամսական 20 դրշ.էն մինչեւ 100 դրշ. որոշեալ գումարի մը վճարմամբ։ Դրամատունը առաջ քաշուած վիճահանութեանց թիւերը նայելու և չահուած պարգեւները դանձելու համար՝ ամէն կերպ դիւրութիւն ցոյց կուտայ։

Դնողները երբ առաջին վճարումը ընեն, իրենց մուրհակ մը կը տրուի մեր կողմէ ստորագրուած և դրոշմուած։ Ասկէ զատ արժեթուղթին թիւը ցոյց տուող ուրիշ ծանուցագիր մըն ալ կը տրուի, և գնողը նոյն ատենէն իսկ ամէն վիճակահանութեանց մասնակցելու իրաւունք ունենալով, չահածը ամբողջապէս կ'առնէ։

Աւելորդ է յայտնել թէ ամէնէն աղքատն անգամ այս դիւրութեամբ կրնայ արժեթուղթի տէր ելլալ, և յայտնի է որ ամսական 20 դրշ.ի վճարումը մեծ զոհողութիւն մը չըլլալով և ամէն մարդու դիւրամատչելի ելլալով, ամէն հաւանականութիւն ունի օր մը չահելու, և եթէ երբեք չչահի ալ, իր վճարումներուն չնորհիւ, յաւաջիկայի արժեթուղթի տէր պիտի ելլայ, որ իրեն համար չահուն աղբիւր մըն է։

ՊԱԼՔԱՆ

ԱՌԱՆՁՆԱՇՆՈՐՀԵԱԼ ԱԶԳԱՑԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ, ՍՈՖԻԱ

Դրամագլուխ, պահեստ եւ երաշխաւորութեան գումար Քր. 7,500,000

ԿԵԱՆՔԻ ՃԻՒՂ

1899ի ապահովագրութեանց գումարն է 19,534,276 ֆր.։ Ամբողջ կեանքի վրայ և խառն ապահովագրութիւն, կրկին դրամագլխով, տղոց օժտի դրամագլուխ այլեւայլ կարգադրութիւններով, չափաւոր սակերով ու նպաստաւոր պայմաններով։ Ինչպէս մէկ տարուան ապահովագրութենէ յետոյ ապահովագիրը անվճեռի կը դառնայ, այսինքն Ընկերութիւնը ո՛և է առարկութիւն չըներ ապահովագրեալին անձնասպանութեան, մենամարտի, ամէն կողմ ճամբորդելու պարագային, եթէ առանց իմաց տրուելու ալ կատարուի։ Նմանապէս ո՛և է սակի յաւելում չի պահանջեր։ Ապահովագիրները վեց տարի յետոյ կրկին կը նորոգուին։

ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ

Ներկայ ապահովագրութեանց գումարն է 460,267,203 ֆր.։

Դանձուած Ապահովագին 1,433,965 ֆրանք։

Ապահովագրութիւն փայտաչէն ու քարուկիր չէնքերու, կարասիներու և ապրանքներու՝ նպաստաւոր պայմաններով։

ՓՈԽԱԴԱՐՁՈՒԹԵԱՆՑ ՃԻՒՂ

Ապահովագրութիւն վաճառքներու, շոգենաւերու մարմնոյն աշխարհս ո՛ր կողմն ալ ուղեւորին։

1896ի չահաբաժինն է հարիւրին 18 ուկէս. 1897ինը՝ հարիւրին 18. 1898ինը՝ հարիւրին 18 և 1899ինը՝ հարիւրին 16։

Ընկերութեան դրամատուներն են ԲՐԼԻՆԻ ԼԻՈՆԷ կ. Գալիս, ԱՆԿԼՕ-ԱՒՍՏՐԵԱՆ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ, Լոնտոն, ՊՈՒԼԿՍԲԻՈՒ ԱԶԳԱՑԻՆ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆԸ. Սոֆիա։

Գործակալ ընդհանուր Թէոդիոս ԱՐՇԱԿ ՈՒՆՃԵԱՆ։

Գալաթիա, Մեթրեպոլի փողոց, ձէտիա խան թիւ 4։

Գաւառաց համար պատուաւոր երաշխաւորութեամբ գործակալներ կը փնտռուին։

ԱԶԴՈՒ ՄԱՖԲՈՂԱԿԱՆ ՄԸ

Մաքրողական մը եթէ պէտք ունիս և կը փափաքիս տանդ ներսը մտցնել խմել անմիջական ազդեցութեամբ, Թոդէ Եանսի նման զգուեցուցիչ ջուրերն ու գեղերը, որոց մեծագոյն մասը կեղծ են. ու փութացէք գնել։

VILLACABRAS

աշխարհահռչակ մաքրողականն, որ բնական աղբիւրներէն Բարդէօռեան դրութեամբ զատուած յստակ ջուր մըն է և ատ դիւրաւ կը խմուի։ Ազդեցութիւն անմիջական։ ՎԻԼԼԱԲԱԳՐԱՆ ուրիշ ուժեղական ջուրերու նման ոչ խիթ և ոչ անհանգստութիւն կը պատճառէ։ Առտուն անօթի, ջուրի գաւաթ մը ՎԻԼԼԱԲԱԳՐԱՆ՝ տասը վայրկեան ընդմիջումով երկու անգամէն կէս առ կէս խմել, բաւական է կատարելապէս մաքրելու։ Պնդութիւն, գլխուցաւ և տատմոքի խանգարում ունեցողներ մանաւանդ նատողական կեանք վարող անձինք, եթէ ամէն առտու թէյի կամ գինիի գաւաթ մը Վիլլաբագրան խմեն. կ'ազատին այնդուրեանէն և անոր հետեւանք հիւանդութիւններէն։

Կը ծախուի ամէն դեղարաններու, դեղավաճառաւաններու մէջ։ 504

ՏՈՔԹԷՕՐ Ց. ԱՐԱՓԵԱՆ

Մանաւոր տասնամեայ Բարիզի

ԻՍԿԷՔ ՍԸ ԲԷՐԸ. ԹԻՒ 1

Ամէն օր կ'ընդունի ժամը 4էն 10 (Ք. Թ.)։ Բ.ի և Ուրբ. կէս օրէն առաջ Սիրքէճի գեղարան Նալբան։

Նէրքակի օրերը ժամադրութեամբ։

Աղցատաց ձրի 490

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվերբուլի, Ֆորտոյի Միջերկրականի եւ Սեւ Ծովի միջեւ բանող օդաշնաւք.

Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս
Բամսէգ	3000	Թիպս	2500
Անպիս	3000	Նէրթիս	2400
Թէյլոր	3000	Օսայրիս	2250
Քեանորուս	3000	Բէրա	2250
Ֆարոս	3000	Ոֆինրս	2000
Օսմանլի	3000	Գասբրնի	1500
Մարիոթիս	2500	Գիլէտ	1500

Դիմել առ Ժ. Վ. ՈՒԻԹՈԼ և ԸՆԿ. Ուիթոլ խան

COMPAGNIE ROSSIA D'ASSURANCES

ՌՕՍԻԱ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՌՈՒՍԻՈՑ ԿԱՅՍԵՐ 1881Ի ՀՐԱՄԱՆԱԳՐՈՎ ԱՐՏՕՆՈՒԱԾ

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԿԵՂՐՈՆԱՏԵՂԻՆ, ԲԵՂԵՐՍԲՈՒՐԳ

Ընկերութիւնը խիստ նպաստաւոր պայմաններով ապահովագրութիւններ կը կատարէ ընդդէմ հրդեհի, ամէն տեսակ արկածներու, ճամբորդութեան պատահարներու, երկաթուղիի ու շոգենաւի մէջ, ապրանքներու փոխադրութեան ու նաւերու առոյգէ խորտակուելուն դէմ, ինչպէս նաեւ կեանքի վրայ, ամէն կարգի պայմաններով։

Ընկերութեան դրամագլուխը՝ ամբողջապէս վճարուած	10,666,667 ֆ
Երաշխաւորութեան գումար	129,000,000 »
Ապահովագրեալներուն վճարուած գումար	249,400,000 »
1901 տարուան մէջ դանձուած ապահովագին ու տոկոս	54,000,000 »

Ընդհանուր ֆնեիչ Ա. ՀԻՐՍԻՒԻՋ

Ընդհ. գործակալ Թուրքիոյ համար ԹԷՕՖԱՐ ՐԷՖԲԻԷՆ

Ընդարձակ մանրամասնութեանց համար դիմել Գալաթիա, քարափին վրայ, հին մաքսատան տեղը գործակալութեան դրասենեակը։ 524

ԸՆԴՀ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆՑ

ՀՈՒՆԳ ԱՐԱԿԱՆ ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Հիմնեալ 1857ին Արքայական հրովարտակով, կեդրոնատեղի Ընկ. Բէօթա

ԿԵԱՆՔԻ ՃԻՒՂ

Վճարեալ գումարներ	Երաշխաւորական գումարներ	Ապահովագրեալ գումարներ
332 միլիոն ֆրանկ	114 միլիոն ֆրանկ	461,093,890 ֆրանկ

Սոյն Ընկերութիւնը կեանքի վրայ կ'ապահովագրէ ամէնէն նպաստաւոր պայմաններով և անմրցելի գիներով։ Ապահովագրութիւն մահուան պարագային, չահաբաժին մասնակցութեամբ և երաշխաւորուած տոկոսի սակերով։ Ապահովագրութիւն օժտիներու և կենսաթեր թոշակներու համար։

Աւելի ընդարձակ տեղեկութիւն ստանալու համար դիմել Ընկերութեան գրասենեակը Պոլիս, Գարնաթան խան։ Ընկերութեան մասին դիմել Օսմ. կայս. Պանքայի

Ընդհանուր գործակալ ամբողջ Թուրքիոյ համար ՈՐԴԻՔ ՆԻՍԻՄ ՊԱՐՆԱԹԱՆԻ

747 62—104

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍՈՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒԱՔ

Ընդմէջ Հալի, Կ. Պոլսոյ եւ Օսեսայի

Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս
Ալպանս	1069	Գոմս	1497	Գոգս	1011	Մալմս	724	Բոգարիս	186
Ակէքթ	3607	Գոնկս	2906	Գրուտնս	1695	Մարէնկս	2273	Սարֆս	1113
Անտէլս	1541	Գորսս	895	Հիրս	775	Մարգէլլս	3709	Ոիբիս	1735
Արիսոգս	2274	Տիսս	4311	Հիտալկս	1581	Միքատս	3557	Միլիս	1193
Գասանս	1822	Տօմինս	937	Հինաու	3720	Միս	1057	Մբէրս	1200
Գորտինս	1264	Տուրս	2383	Հորադիս	3600	Մօնդէպէլլս	1735	Թասսս	1328
Գրավս	1076	Տրարս	1713	Հումպէր	895	Մուրիլլս	2419	Թ. Ուիլսըն	1546
Գրիւնս	841	Տինամս	504	Իակս	2354	Նէրս	1083	Թօրիս	3827
Գրիֆֆլ	4431	Էպրս	2464	Իտանս	5540	Օհիս	4100	Թօլէտս	1470
Դէյ.ս	1671	Էլտորատս	1520	Ոիւնս	1080	Օնտարիս	4036	Թորբիտս	487
Դալիրս	1337	Էրազս	1841	Ոէլեսս	1053	Օրլանտս	1535	Ուրպինս	2429
Դամէս	1244	Ֆիտս	954	Ֆօլբինս	2307	Բալէրմս	1637	Վասրս	1914
Դազս	1094	Ֆինլանտ	1828	Ֆօլմս	1700	Բօլս	510	Վօլս	1289
Զիրակ	2729	Ֆլամինկս	849	Լէս	1053	Բրայթս	2229	Վօլթուրնս	2396
Միսէս	1831	Ֆրանսիսրս	4532	Լէբանոս	2272	Բինալտս	1663	Սէտս	1850
Գլիս	2697	Կալիլէս	3060	Լիվօրնս	1643	Բօլս	1613	Զէրս	1200
Գոլնատս	4235	Կիրանս	1243	Լօրէնցս	3191	Բոսէս	1789		

Քօնկս շոգենաւը, նաւապետ Սմիթ. ընդհանուր վաճառքով Հալէն հոս հասած է։

Լօրենցս շոգենաւը, նաւապետ Ո ինկ. ընդհանուր վաճառքով Հալէն հոս հասած է։

Գլասս շոգենաւը, նաւապետ Գրօֆթ, ընդհանուր վաճառքով Օսեսայէն հոս կը սպասուի։

Հորատիս շոգենաւը, նաւապետ Պէլլինկ, ընդհանուր վաճառքով Հալէն հոս կը սպասուի։

Դիմել առ գործակալ Ֆ. ՀԻԼՏ ԷՆԻԳՍՕՆ
Թ. 23—24 Գրիւրիւք Մէլէք խան. Գալատիա։ 277

COMP RUSSE

Navigation à Vapeur et de Commerce
ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ
ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբաթուան ծրագիրը

Գ.	21/3	Օսէսա ժամը 4ին յետ միջօրէի
Գ.	22/4	Իզմիր, Բիրէ, Աղեքսանդրիա ժամը 10ին միջօրէէն առաջ, հաղորդակցութիւն Ազեքսանդրիայէն Բոր-Սայիտ, Պէյրութ, Թարապուլուս-Շամ
Գ.	22/4	Գուրկազ, Վառնա, Օտեսա ժամը 3ին յետ միջօրէի.
Երբ.	2/5	Ինէպոլու, Սինոպ, Սամսոն, Օրդու, Կիրասոն, Տրապիզոն, Ռիզէ, Սուրմա ժամը 3ին միջօրէէն առաջ։
Երբ.	23/5	Սեվաստաբոլ ժամը 10ին միջօրէէն առաջ։
Ուրբ.	24/6	Օտեսա ժամը 10ին միջօրէէն առաջ
Շբ.	25/7	Տարտանել, Միտիլի, Իզմիր, Փոքր Թարապուլուս-Շամ, Պէյրութ, Յաֆա, Բոր-Սայիտ, Աղեքսանդրիա ժամը 4ին յետ միջօրէի։

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՄԱՐՈՒԹԱՆ ԵՒ ՀԱՅԿԱԿԱՆ
Ն. ԲԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

ՄԵԿՆՈՒՄՆԵՐ

Փետ. 3ին Սիրիական, ուղ. Մարսիլիա։ Ցամաք ուղղութեամբ Բարիզի համար։ Առաջին դասի 245 ֆրանք. Բ. կարգ 175 ֆրանք։ Տեղեկութեանց համար դիմել Գալաթայի Թոփ Հանէ Բարսամի փող. 516 Թ. ՌԷՊՈՒԼ

ՅԱՖԱ. ԼԷՖՇԱՆ ԵՒ ԸՆԿ.
ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվերբուլի եւ Արեւելեցի միջեւ բանող օդաշնաւք

Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս
Վիքտորիան	10500	Ֆլավիա	[illegible]
Ամէրիկան	10500	Էմիրշիրն	[illegible]
Բէսորիան	10500	Արրժէնը	[illegible]
Լանքաստրիան	9000	Ալեքսիան	[illegible]
Ֆիլատէլֆիա	9000	Արապիան	[illegible]
Գոլոմպիան	8000	Աբէսինիան	[illegible]
Ճորճիան	8000	Անտալուզիան	[illegible]
Գասպոնիան	8000	Ալգաշիրն	[illegible]
Ֆրրմինիան	8000	Լէսպիան	[illegible]
Ֆալէրնիան	3700	Մինեօ	[illegible]
Վավսնիան	3700	Օքորդ	[illegible]
Ֆլամինիան	3700	Լիսպօն	[illegible]
Ֆապիան	3500		

Ապրանքի տէրերէն կը խնդրուի իրենց ապրանքն այլուր փոխադրելու կամ [illegible] լրիվ մաքսատուն կանելու համար [illegible] հրահանգը դրկել շոգենաւին ժամանումէն 24 ժամ առաջ։

Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել առ՝ ԷՏՎԱՐ ԼԱՖՈՆԴԷՆ
Գալատիա, քարափին վրայ մաքսատան հին տեղը։

600

Արտօնատէր ՁԱՐԵՀ ԵՈՒՍՈՒՖԵԱՆ

ԱՆԱՏՕԼՈՒԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

Երթեւեկութիւն կառախումբերու. 1902 Նոյեմբեր 1 (Ն.Տ.) շաբաթ օրէն սկսեալ

ՀԱՑՏԱՐ ԲԱՇՏ ԷՍԿԻ-ՇԷՀԻՐԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ

ԿԱՅԱՐԱՆ	Թ. 2 Ճամբ. Առտ.	Թ. 34 Խառն Առտ.	Թ. 4 Ճամբ. Առտ.	Թ. 6 Ճամբ. Առտ.	Թ. 8 Ճամբ. Առտ.	Թ. 36 Խառն Իրիկ.	Թ. 10 Ճամբ. Իրիկ.	Թ. 12 Ճամբ. Իրիկ.	Թ. Ճամբ. Իրիկ.	Թ. Ճամբ. Իրիկ.	Թ. Ճամբ. Առտ.	Թ. Ճամբ. Առտ.
Բարաքէօյ Կամուրջ մկն	1 20	1 35	3 33	5 30	7 8	8 15	10 30	11 30				
Հայտար Փաշա ժմ.	1 45	—	3 58	5 55	7 33	8 40	10 55	11 55				
Հայտար Փաշա մկն	1 55	2 25	4 8	6 5	7 43	8 55	11 5	12 5				
Քըզըլ Թօփրաք »	2 1	—	4 14	6 11	7 50	9 5	11 11	12 11				
Ֆէնէր Եօլու »	2 5	2 36	4 17	6 14	7 54	9 9	11 15	12 14				
Կէօզ Թէփէ »	2 9	—	4 21	6 18	7 58	9 15	11 19	12 18				
Էյէնէօյ »	2 13	2 47	4 26	6 23	8 4	9 21	11 24	12 22				
Պօսթանճը »	2 22	2 5	4 32	6 29	8 10	9 31	11 30	12 28				
Մալթէպէ »	2 28	2 8	4 4	6 37	8 19	9 44	11 38	12 36				
Քարթալ »	2 39	3 29	4 51	6 48	8 31	10 1	11 48	12 46				
Բէնտիք ժմ.	2 46	3 42	4 58	6 55	8 39	10 11	11 55	12 53				
Բէնտիք մկն		3 37				10 21						
Թուզլա »		3 59				10 46						
Կէյզզէ »		4 19				11 10						
Տիլ Իսքէլէսի »		4 4				11 37						
Թավշանճիլ »		4 51				11 47						
Հէրէքէ »		5 8				12 6						
Եարըմճա »		5 29				12 30						
Գիւթիւն Զիֆքլիք »		5 42				12 44						
Տէրինճէ »		5 53				12 57						
Իզմիտ ժմ.		6 7				13						
Իզմիտ մկն		6 17										
Պէօյիւք Տէրպէնտ »		7 2										
Յապանճա »		7 26										
Համիտիէ »		7 50										
Կէյվէ »		8 34										
Աք Հիսար »		8 56										
Մէքէճէ »		9 26										
Լէֆքէ »		9 50										
Վէզիր Խան »		10 25										
Պիլէճիք ժմ.		10 6										
Պիլէճիք մկն		11 20										
Բարաքէօյ »		12 30										
Պօղճիւք »		1 15										
Ին Լօնիւ »		2 [illegible]										
Զուլքուր Հիսար »		2 36										
Էսկի Շէհիր ժմ.		3 15										

Այս կառախումբը 1903 փետր. 1էն սկսեալ կ'ելլայ Էսկի Շէհիրէն։

ԿԱՌԱԽՈՒՄԲ

ԴԱՐՁ

ԿԱՅԱՐԱՆ	Թ. 1 Ճամբ. Առտ.	Թ. 3 Ճամբ. Առտ.	Թ. 5 Ճամբ. Առտ.	Թ. 7 Ճամբ. Իրիկ.	Թ. 31 Խառն Առտ.	Թ. 9 Ճամբ. Իրիկ.	Թ. 11 Ճամբ. Առտ.	Թ. 13 Ճամբ. Առտ.	Թ. 33 Խառն Առտ.	Թ. Ճամբ. Առտ.	Թ. Դասալ. Առտ.	Թ. 7 Ճամբ. Իրիկ.
Էսկի Շէհիր մկն.									11 40			
Զուլքուր Հիսար »									12 16			
Ին Լօնիւ »									12 48			
Պօղճիւք »									1 24			
Բարաքէօյ »									1 58			
Պիլէճիք ժմ.									2 48			
Պիլէճիք մկն »									2 58			
Վէզիր Խան »									3 34			
Լէֆքէ »									4 9			
Մէքէճէ »									4 40			
Աք Հիսար »									5 6			
Կէյվէ »									5 28			
Համիտիէ »									6 20			
Սապանճա »									6 36			
Պէօյիւք Տէրպէնտ »									7 [illegible]			
Իզմիտ ժմ.									7 33			
Իզմիտ մկն.									7 53			
Տէրինճէ »					1 35				8 7			
Թիւթիւն Զիֆքլիք »					1 53				8 18			
Եարըմճա »					2 4				8 30			
Հէրէքէ »					2 16				8 55			
Թաֆշանճիլ »					2 43				9 5			
Տիլ Իսքէլէսի »					2 54				9 14			
Կէյվէ »					3 10				9 40			
Թուզլա »					3 38				10 —			
Բէնտիք ժմ.					4 —				10 20			
Բէնտիք մկն.	1 25	1 54	2 28	3 14	4 22	6 38	8 20	9 59	10 30			
Քարթալ »	1 33	2 2	2 37	3 23	4 30	6 47	8 30	10 2	10 44			
Մալթէպէ »	1 43	2 12	2 47	3 33	5 5	6 57	8 41	10 14	11 1			
Պօսթանճը »	1 51	2 21	2 56	3 41	5 19	7 5	8 51	10 25	11 14			
Էրէնքէօյ »	1 5	2 28	3 3	3 50	5 32	7 12	8 59	10 34	11 26			
Կէօզթէպէ »	2 2	2 32	3 7	3 54	5 36	7 16	9 3	10 38	—			
Ֆէնէր Եօլու »	2 7	2 37	3 11	3 58	5 41	7 20	9 9	10 43	11 37			
Գրզլ Թօփրաք »	2 10	2 40	3 14	4 1	5 45	7 23	9 13	10 47	—			
Հայտար Փաշա ժմ.	2 1	2 45	3 19	4 6	5 53	7 28	9 19	10 53	11 46			
Հայտար Փաշա մկն.	2 23	2 53	3 27	4 15	6 5	7 38	9 27	11 —	12 5			
Բարաքէօյ Կամուրջ ժմ.	2 48	3 18	3 52	4 40	6 30	8 3	9 52	11 25	12 30			

Այս կառախումբը 1903 փետր. 1էն սկսեալ կ'ելլայ Բարաքէօյէն։

ԿԱՌԱԽՈՒՄԲ